

Poština plačana v gotovini

VIGRED

ŽENSKI LIST

LETO 1931

5

Svež vonj perila po mladem borovju!

Za izdelovanje novega Schichtovega terpentinovnega mila se uporablja pristno najfinejše terpentinovo

olje. To daje perilu snežno belino in prijeten vonj po mladem borovju.

Schichtovo terpentinovo milo

v praktičnem zaščitnem zavitku

Zavitek nosi razen tega lepe podobe za izrezati, za kratek čas otrok.

Dr. J. Debevec:

Melita Pivec-Stelè.

Pozdravlja jo »Vigred« kot članico svojega konzorcija o priliki, ko je nedavno, dne 14. febr. t. l. pred petčlansko komisijo na slavni Sorboni v Parizu napravila državni doktorat na podlagi svoje francosko pisane, strogoznanstvene 416 strani štejoče knjige o gospodarskih razmerah v Iliriji v letih 1809—1813.

V letih 1919 in 1920 je bila Ljubljana v marsičem podobna Ljubljani pred sto desetimi leti, ko je bila postala državno in kulturno središče Napoleonove Ilirije. Zlasti velika je sličnost v spremembi šolstva: kakor l. 1810 v Iliriji je tudi v l. 1919 in nsl. dobil narodni t. j. slovenski jezik v šolstvu veljavo, ki mu po naravi gre; kakor je takrat Ljubljana dobila svojo univerzo (»centralno šolo«), seveda le za kratko dobo, tako se je jeseni l. 1919 uresničila davna želja slovenskega naroda — univerza. In kakor je takrat v Iliriji skoro vsak otrok znal nekaj francoskega, takisto danes!

Kakor je v mravljišču, ki ga nemila roka razkopa, takoj je vse na nogah, da se storjena škoda popravi, tako je v Ljubljani — in seve v vsej mladi državi — vladalo pravo mravljinčje vrvenje po razdejanju svetovne vojne. Šolniki so se neprestano zbirali k živahnim sejam, kako urediti novo šolstvo; društva, ki so med vojno živodarila, so s polno paro uvajala predavanja; z bojišč so se vračali kulturni delavci; visokošolska mladina se je z Dunaja in Gradca selila na svojo novo univerzo ljubljansko; prihajala pa je tudi vseučiliška mladina iz Primorja in Dalmacije. Vse je res vrelo in kipelo.

In tedaj je v novembru 1919 — dneva ne vem več — potrkala na vrata mojega stanovanja in vstopila vitka gospodična bledih lic, a kakor ogenj živih oči, se pogumno predstavila, da je Melita Pivec (Melita? To ime je bilo med mojemu ušesu, zakaj grško je in pomeni: čebelica!). in takoj povedala vzrok svojega prihoda: kot odbornica Jugoslovanske dijaške zveze je prevzela skrb za organizacijo dijakinj in zato naj bi bil tako dober, da bi šel prihodnjo nedeljo predavat dijakinjam v Lichtenturnov zavod; sama — je dejala — pojde predavat o katoliškem ženskem pokretu in podobnih vprašanjih v Zagreb, Maribor in Novo mesto. Kako mi je bilo vse to novo! Prej, pred vojno, so

me prosili za predavanja predsedniki ali tajniki raznih društev, a nikoli ne ženska in še manj — za dijakinje. Videl sem: nov čas se poraja! Samo par vprašanj in spoznal sem, da imam pred seboj globokoizobraženo, pa tudi globokoverno damo. Posebno me je zadivila tista topla vedrina duha: kar nič boječnosti, nič oklevanja, nič bojazni pred bodočnostjo, vse sam pogum, sam humor, sama dobra volja. Odkod je prišlo to dete v našo zaskrbljeno domovino?

»Pa kako to, gospodična,« sem vprašal, »vse šole ste dovršili na tujem, izvečine na Dunaju, kjer pač niste slišali nič slovenskega, in vendar tako dobro poznate naše slovstvo in govorite lepo slovenščino?« »Saj sem vendar Slovenka«, se je veselo zasmejala. »Res, da sem se rodila na Dunaju (3. marca 1894), res, da so bile vse moje šole čisto nemške: pet razredov osnovne šole sem v letih 1900—1905 dovršila v Zivilmädchenpensionatu na Dunaju, nato tri meščanske razrede v Pulju, 1905—1908 (moj oče je bil namreč mornariški komisar), nato še prav tam t. zv. Fortbildungscurs, v letih 1909—1912 sem posečala 4., 5. in 6. razred liceja čč. šolskih sester Notre-Dame de Sion na Dunaju ter ondi maturirala; s to maturo sem se mogla na univerzo vpisati le kot izredna slušateljica; zato sem zasebno študirala latinščino in matematiko ter napravila v juliju 1916 maturo na reformno realni gimnaziji, naslednje leto pa še dopolnilni izpit iz grščine, tako da sem postala redna slušateljica; v juliju letos (1919!) sem si pridobila po strogem izpitu iz zgodovine (srednji in novi vek, gospodarske zgodovine ter prazgodovine) doktorat; vse to je bilo nemško, in — končno — tudi moja mamica je Dunajčanka, toda oče je Slovenec, doma v Zrkovcah pri Mariboru: tja smo zahajali o počitnicah in tako sem imela stalen stik z domovino.«

»Čebelica!« sem si mislil, na glas pa vprašal: »Občudujem Vas, ki imate tak neprisiljen, svoboden nastop. Pridobili ste si ga, kaj ne, v občevanju s sošolkami najrazličnejših značajev in manir?« »Da, pri notredamkah n. pr. je bilo v razredu polovico Nemk, druge pa so bile Srbkinje, Bolgarke in Romunke.« »Pa veste, čemu se še čudim: Duhovnik sem, pa se me čisto nič ne bojite.« Pa se je gospodična spet zasmejala: »O, Vi še ne veste, da smo si po vojni ženske na Dunaju priborile pravico, študirati na vseh petih fakultetah, torej tudi na bogoslovni.« »Kaj?« sem padal iz čudenja v čudenje, »Vi ste študirali tudi bogoslovje?« »Seveda, tri semestre« pri prof. Innitzerju novi zakon, pri prof. Reinholdu apologetiko, prof. Seipela sem poslušala v seminarju za sociologijo, princ Hohenlohe pa je predaval krščansko pravno filozofijo. Tovarišica pri teh bogoslovnih predavanjih mi je bila — poleg drugih — Miriam Zalaznik. In tudi tu v Ljubljani, kamor sem prišla dne 31. oktobra, obiskujeve z Zalaznikovo predavanja dr. Aleša Ušeničnika in dr. Fr. Grivca.« »Res?« »Da, in prof. Grivec je dejal, da akademičarke lahko postanejo tudi doktorice sv. pisma.«

Zvedel sem dovolj: moderna dekliška izobrazba si išče novih potov. Videl pa tudi: gospodična M. P. ima žilico pravega zgodovinarja, ki gre vedno do prvih virov, tudi v veri. — Željo glede predavanja sem ji izpolnil.

V naslednjih letih sem z zanimanjem zasledoval, kako je iz zaprašenih arhivov priobčevala v raznih znanstvenih listih doslej nepoznana dejstva, posebno iz dobe Napoleonove Ilirije (v Času, v mariborskem Časopisu za zgodovino in naravoslovje, v Glasniku Muzejskega društva in v drugih). L. 1920 je napravila profesorski izpit iz zgodovine, to pa že na ljubljanski univerzi. S 1. decembrom istega leta je postala praktikantka v študijski knjižnici v Ljubljani, po treh letih pa asistentka, kar je še zdaj. Prav tedaj je začela zbirati gradivo za gori omenjeno obsežno knjigo. Osem let je kakor čebelica znašala in zbirala. Dvakrat je potovala zaradi tega v Pariz: v šolskem letu 1922/23

je s štipendijo francoskega katoliškega komiteja delala v Parizu osem mesecev, l. 1924 je bila drugič — za krajši čas — v Parizu in takrat je dotične arhivalne študije dokončala. (To drugo bivanje v Parizu ji je omogočil francoski prosvetni minister.) Zaradi čim večje točnosti knjige pa je morala potovati še (večkrat) na Dunaj, v Zagreb in Karlovac ter ondi pregledati arhive. — L. 1924 se je poročila z znanim znanstvenikom in predavateljem ter odličnim članom katoliškega akademskega starešinstva konservatorjem dr. Francetom Steletom. (Na sliki vidimo sliko male Melite, ki ima zdaj 23 mesecev.)

Zgoraj (pod naslovom) omenjeno knjigo je založil in izdal zavod za slovanske študije v Parizu (L'institut d'études slaves), ki izdaja le sama velika in temeljita dela.

Ko se je v februarju vrnila iz Pariza, smo ji gospe — dvakratni doktorici — seveda iskreno čestitali. Ob tej priliki sem ji stavil nekaj radovednih vprašanj: »Gospa doktor, kedaj ste se začeli baviti s francoščino, ki jo tako dobro obvladujete, da pišete v njej knjige?« »O, začela sem že v 5. osnovnem razredu na Dunaju po Berlitzovi metodi.« »Katere učiteljice in učitelji, ki ste jih toliko poznali, so Vam posebno ostali v spominu?« »Da, skoro vsem sem hvaležna, najbolj prednici v Sionu, č. M. Cirili (bila je Moravanka in je lani umrla); v najlepšem spominu so mi moji katehetje, msgr. dr. Seipel i. d., prelat Julij Kundi (umrl 6. novembra 1930 na Dunaju), prof. Redlich in Dopsch na Dunaju, zadnja leta pa dolgujem največjo hvaležnost profesorjema Eisenmannu in Hauserju v Parizu. Ljub in drag mi je tudi spomin na tovarišici med. dr. Malko Šimčevo in misijonarko dr. Mir. Zalaznikovo, s katerima sem na Dunaju posečala seje katoliškega akademskega društva Danice.« »Lani je Vigred mnogo pisala o raznih ženskih poklicih; kako Vi, gospa doktor, sodite o svojem knjižičarskem poklicu? Ali ni duhomoren?« »Nasprotno. Izmed najbolj interesantnih je! Popolnoma sem srečna v njem. Pripravljati in pomagati pri ustanavljanju velike vseučiliške knjižnice, kjer bo naša bodoča akademska mladina lahko študirala, mar ni to lep poklic? Tisti kratki dopust, ki ga poleti dobim, pa porabim vsako leto v Zrkovcah, kjer živim, se hranim in oblačim kakor vse druge vaščanke, hodim bosa, žanjem (zdaj imam že 3. srp!) itd.« »Oprostite, ali pa ne trpi domačnost in gospodinjstvo, ko morate biti Vi vsako dopoldne in večkrat tudi par ur popoldne v uradu, v knjižnici?« »Prav nič! Ako bi bila samo gospodinja, ne bi imela služkinje; tako pa živi v moji družini tudi ta. In lahko rečem, da srečno in veselo.« »Najlepša Vam hvala za tako zanimive podatke.«

Marsikaj mi je gospa povedala, a to je trdovratno zamožčala, da se vkljub veliki zaposlenosti v knjižnici in doma pridno udeležuje našega kulturnega javnega življenja: bila je odbornica Orliške zveze, pet let tajnica kat. starešinstva, je že dolgo vrsto let odbornica Leonove družbe, je v zadnjem času postala tajnica Zveze duševnih delavcev, sekcija Slovenija (centrala je v Parizu, CITI), čije predsednik je prelat dr. M. Slavič. Res, vedno in povsod — čebelica!

Dr. Fr. Jaklič:

Velika skrivnost v Kristusu in v Cerkvi.

I.

Samo v pravilnem z a k o n u sme teči življenjski vir. Celo Sin božji je hotel biti rojen v zakonu, četudi je seveda ta zakon bil deviški. Prvi in glavni namen zakona je namreč otrok; za časno in za večno srečo otrokovo je pa le v stalnem zakonu dovolj poskrbljeno.

Toda kaj nam zgodovina pove ravno o zakonu! Kako žalostno je bilo pri večini narodov z njimi! Žena je bila ponižana na stopnjo sužnje in zopet in zopet se je slišal klic, da žena niti duše nima.

Kakor pa sije skozi mrzlo in gosto jesensko meglo svetli pramen luči, tako se blesti skozi tisočletja človeške propalosti prelepi prvotni zamislek božji o zakonu, o katerem izvemo iz prvih poglavij sv. pisma.

Oba, mož žena, sta bila v tem zakonu popolnoma enakopravna. Žena je bila možu družica, ne pa sužnja, saj sv. pismo izrečno zatrdi, da sta bila oba ustvarjena »po božji podobi«. Bog sam je ugotovil, da »človeku ni dobro samemu biti«; hotel je torej, da se naj mož in žena tudi v dušnem oziru lepo dopolnjujeta in si sta v medsebojno pomoč. Zato je moral njun zakon tudi biti strogo monogamičen, to je sklenjen med enim možem in eno ženo, saj je Adam vzkliknil, razsvetljen od Svetega Duha: »Zato bo zapustil človek svojega očeta in svojo mater in se bo držal svoje žene in bosta dva eno telo.«

Kako se zdi to poročilo samo po sebi umevno! Pa kako nedopovedljivo vzvišen je ta prvotni božji zamislek o zakonu! Poznejša stoletja in tisočletja se mu tudi od daleč niso mogla približati. Zaradi izvirnega greha je človeški um čedalje bolj temnel in strasti so človekovo voljo oklepale v čedalje težje verige; prišel je tudi vpliv zlih zgledov in z ostalim propadanjem človeštva je zlasti zakon propadel. Že v 4. poglavju 1. Mozesove knjige beremo o Lamehu: »Ta je vzel dve ženi; eni je bilo ime Ada, eni pa Sela.«

Po dolgi temi je pa vstala nova, še vse silnejša, pa tudi vse milejša luč. Bog je postal človek, da bi dvignil človeka.

Kristus je najprej obnovil prvotno obliko zakona. En mož in le ena žena. Njun zakon je nerazdružljiv. »Kdorkoli se od svoje žene loči in oženi z drugo, prešuštvuje proti prvi; in ako se žena, ki se je ločila od svojega moža, omoži z drugim, prešuštvuje.« Odločne besede! V koliko srečo so bile človeštvu! Tudi mi vsi smo postali deležni njihovega blagoslova!

Božji Učenik je pa šel še dalje: ta obnovljeni, na prvotno višino povzdignjeni zakon je povzdignil na nadnaravno stopnjo. Storil je torej tako, kot stori vrtnar, ko vzame zdravo in čvrsto drevesce iz proste narave, ga presadi v svoj skrbno negovani vrt ter ga cepi z zlahtnim cepičem. Zato bo to požlahtnjeno drevo poslej rodilo vse drugačen in bolj plemenit sad. Tako je tudi Kristus izkopal drevo zakona iz zemlje, v kateri je dotlej prinašalo le naravne sadove, presadil ga je v svojo Cerkev in ga požlahtnil, da donáša nadnaraven sad.

II.

Zakon je postal eden od sedmerih zakramentov nove zaveze. Kaj vse je v tem stavku izraženo! Kako prisrčni in hkrati močni odnošaji do Boga, do Kristusa in do nebeškega kraljestva so v tem stavku izrečeni! Duši poročencev zablestita ob sklepanju sv. zakona v novi lepoti in bogopodobnosti. Vidno zakramentalno dejanje pa jima podeli tudi posebno stanovsko milost in pomoč, da moreta uspešno vršiti težke naloge, ki jih imata eden do drugega in do otrok. Tudi za sklepanjem zakona stoji torej Bog in nevidno deluje.

Te moči tudi redovniška obljuba nima, dasi je seveda redovniški stan posevstosti mnogo višji od zakonskega stanu. Zakon je torej podoben mašniškemu posevčenju, katero tudi priključuje milosti, ki so potrebne za mašniški stan.

Vse zakonsko življenje je pri kristjanih povzdignjeno do nadnaravnega dostojanstva. Skrbna ljubezen do otrok in njih vzgoja nista več odvisni zgolj od naravnih nagnjenj staršev, marveč ju podpira posebna božja pomoč.

Zakrament sv. zakona ne podeli takoj vseh teh milosti, marveč da poročencema le pravic do njih; kadarkoli potem nastopi kakšna dolžnost, jima takoj priteče dejanska milost, ki ju sproti razsvetli in jima pomaga.

Tako je torej zakon postal vredna korenina človeškega rodu. Sv. Pavel pa pravi Rimljanom: »Če je korenina sveta, so svete tudi veje.« Mož in žena postaneta najprej sama žlahtni mladiki na trti — Jezusu; po njima se pa preteka milost tudi na otroke.

Da je krščanski zakon zakrament nove zaveze, so prvi z anikali manihejci; njih veja, tako zvani bogumili, so bili tudi po slovanskem Balkanu močno razširjeni in so s svojim nespoštljivim naziranjem o zakonu oddaleč vplivali tudi na naše ljudstvo, da dolgo časa ni imelo dovolj spoštovanja do zakona. Tudi Luter je zanikal zakonu zakramentalno dostojanstvo in je dovolil, da se smejo zakonci razporočiti in iznova poročiti. Pravoslavni bratje se pa glede vzvišenosti zakona strinjajo s katoliškim naukom, le da nerazdružnosti tako dosledno ne držijo.

Dokaz, da je zakon res pravi zakrament, poteka iz sv. pisma in iz ustnega izročila. Svetopisemski dokaz je težak. Za bolj izobražene čitatelje »Vigredi« ga tu vendarle omenimo. Opira se na te krasne besede sv. Pavla v pismu do Efežanov (5, 22—33):

»Žene naj bodo svojim možem pokorne, kakor Gospodu; zakaj mož je glava ženi, kakor je Kristus glava Cerkvi. Kakor je pa Cerkev podložna Kristusu, tako tudi žene svojim možem v vsem.

Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil in samega sebe zanjo dal. Tako so tudi možje dolžni ljubiti svoje žene kot svoja telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi samega sebe. Kajti še nikoli nihče ni svojega telesa sovražil, marveč ga hrani in neguje kakor Kristus Cerkev; zakaj udje njegovega telesa smo. Zaradi tega bo zapustil človek očeta in mater in se bo držal svoje žene in bosta dva eno telo. Ta skrivnost je velika, jaz pa pravim: v Kristusu in v Cerkvi. Tako tudi vi: vsak naj svojo ženo ljubi kakor samega sebe, žena pa naj moža spoštuje.«

Da je zakon res zakrament, se iz tega besedila takole dokaže: Pavel imenuje zvezo med možem in ženo »veliko skrivnost«, ker je podoba zveze Kristusa s Cerkvijo. Spoštovanje, ljubezen in pokorščina zakonskih morajo torej biti podobne spoštovanju, ljubezni in pokorščini, ki vlada med Cerkvijo in Kristusom. Morajo torej biti nadnaravne. Odkod pa naj dobijo to nadnaravno dostojanstvo in moč? Iz zakonske pogodbe, iz poroke same. Zakonska pogodba je torej sama vir milosti, je torej zakrament.

Pamet tudi sama domneva, da zakonske zveze Odrešenik ni mogel pustiti brez posebne milosti, saj naklada tako težke dolžnosti zakonskima, da so apostoli, ko jim je Jezus govoril o njih, plaho vzkliknili: »Če je taka z možem in ženo, se ni dobro ženiti.« Naklada pa tudi težke dolžnosti do otrok in je zato veleodločilnega pomena tudi za vso človeško družbo.

(Dalje prih.)

V zalogi uprave Vigredi izide prihodnji teden knjižica, v kateri so zbrana dekliška radio-predavanja pretekle zimske sezije. Zaradi važnosti vsebine to knjižico vsem Vigrednicam toplo priporočamo. Cena Din 10.—. Naročila že zdaj sprejema uprava Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

Franjo Neubauer:

Kraljici šmarnic.

I.

Kedar od žarkov toplejših
zopet naš svet bo ogret,
padel na zemljo iz Tvojega venca
šmarnice čisti bo cvet.

Širil vonjavo po zemlji
sredi pomladnih bo host,
meni kreposti bo Tvoje cvetica
v vrtu budila radost.

Vrtno gredice oltarček
solnčni ogreval bo žar,
ali še lepši. Kraljica Ti majska,
v srcu postavim oltar.

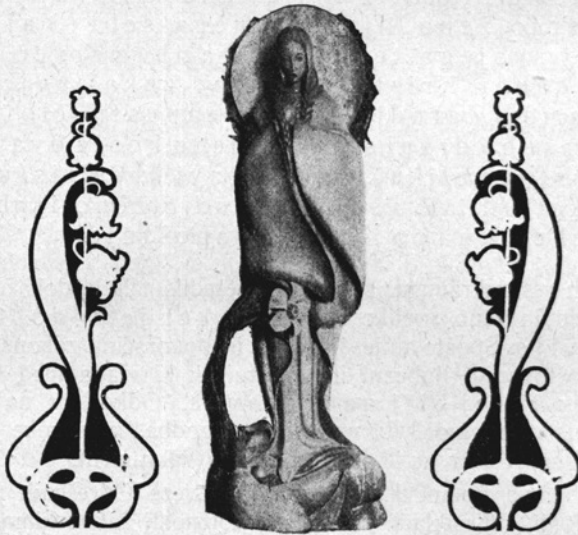
II.

Ti veš, kako mi je težko,
kako trpi srcé
še v bajnokrasnih Tvojih dneh,
ko šmarnice dehtë.

Žiôljenje še tačas je boj,
ko zmaga že pomlad!
Potresa pred sovražniki
še trdnih nad se grad.

Da se poruši, pade spet,
drhtim in trepetam.
Ne pusti me, Mogočna Ti,
da bi boril se sam!

Veselja Mati, Ti ne daj,
da vil bi se v boléh!
Veselja se navžijem naj
v najlepših Tvojih dnéh!

Marijana Spitzler:

Naša obleka.

Kaj nam na starih slikah svete žene tako približa, da so nam kakor ena izmed nas? Kakor dih iz paradiža se nam zdi lepota in jasnost njih lica, nekaj preprostega je njihova nagubana obleka v plemenitih barvah, ki se udomači takoj prvi hip. Tu ni ničesar polovičnega in nepristnega.

Me, otroci našega, tako hitro živečega časa, ne poznamo skoro več lepe, dostojanstvene obleke, pa tudi ne znamo prisluškovati harmoniji telesa in duše, ne poznamo veselja nad častitljivo dediščino stare matere. Naša doba hiti in prehitava samo sebe, vsiljuje svoje, vsak dan se menjajoče, nazore začudenemu človeštvu in prekriči samo sebe, vso svojo notranjo praznoto z obljubami popolnega ozdravljenja in odrešenja vsega sveta. Ne opazi pa, da hiti v svojo lastno pogubo.

Dolga leta že sili vprašanje v ospredje: ali ni mogoče odvrniti te pogube? Ali ni na svetu močne roke, ki bi ustavila drveče kolo in ga preokrenila v drugo, pravo smer?

O, seveda, še bi se dalo, a ne z gospodovalnimi ukazi moškega sveta, ne z brezobzirno močjo, ampak z milijoni čistih ženskih rok, ženske požrtvovalnosti, svoje ženske časti se zavedajočih žen in deklet.

Toda, ali ima to z vprašanjem naše obleke sploh kaj skupnega? Ali ni to daleč stran od obleke? — Skoro bi se zdelo, če površno pogledamo, a vendar... Ali ni obleka jasna slika ženine duše, vedé ali nevedé? In zato ne gre pri obleki samo za vprašanje mode, temveč v prvi vrsti za vprašanje vesti.

Kakor se izpreminjamo same, se izpreminja sam od sebe tudi naš okus. Če v notranjosti rastemo ali padamo, v naši obleki lahko vsak pravilno misleči človek to jasno čita. Otresimo se najprej vsega navideznega, vsega narejenega, vzgojimo se v pristnosti in ponižnosti, resnosti, stvarnosti in pravi ženskosti, pa imamo vse pogoje za rešitev modnega vprašanja.

Človek — poštenjak, ki mu ni treba skrivati temnih skrivnih misli in želj, se oblači naravno in pristno. Vse na njem z lahkoto prenese naš pogled, nič ga ne prestraši. Človek pa, ki skriva v sebi laž in potvaro, pa tudi svojo vnanjost oblači v laž in potvaro, da skriva in vara vso svojo okolico, kakor da bi se dala laž prikriti z novo lažjo; vendar mu nihče ne verjame.

Pa pravi katera: Vse to je peresno, pretrdo; z menoj tako daleč še ni in tudi ne bo!

Mnoge so že tako rekle; življenje pa kaže, da vsak dan in ne v enem slučaju pride tako daleč, če ni naša notranjost trdna.

Pred vsem drugim: nikoli ničesar ne kupujmo samo iz tega vzroka, »ker imajo že vse druge«, temveč vprašajmo se, če obleko res rabimo in v kakšno svrho. Ali za delo, ali za praznik? Ali naj morebiti predstavlja stan, kateremu ne pripadam? Ali naj bo gosposka, kar pa jaz nisem? Res je, da obleka mora biti lepa, a vsaka lepota mora biti pristna in preprosta. Le pomislimo samo, če smo kdaj pod koketnim klobučkom videli resni obraz plemenite žene? Ali ljubeznivo dekletce v nadkolenskem krilcu?

Včasih se čudimo, odkod nas tuji ljudje, ki so nas komaj parkrat videli, tako dobro poznajo. In vendar jim je bilo treba ogledati le našo obleko in če bi me znale gledati in razumeti, bi lahko videle v občudovanju, ki smo ga deležne, le — za ničevanje.

Vendar, da se prav razumemo: žena ima popolno pravico do lepe obleke; lahko si jo izbere glede barve in kroja, kakor ji najbolj in najlepše pristoja. Lepa je lahko in sme ugajati. Toda ne sme biti prostaška lepota za vse. Biti mora veselje vse okolice, a ne paša za oči pohotnežev.

Z obleko oblečemo tudi moralne dolžnosti; po obleki spozna naša okolica našo moralno vrednost. Obleka odkriva naše mišljenje, odkriva našo dušo. Če bi žene in dekleta na to mislile, koliko bolj skrbne bi bile v posnemanju modnih novosti, ki so jim mnoge zapadle. Koliko je na današnji obleki nepristnega, izumetničenega in izmaličenega. Ta, ženo in njeno čast sramoteča obleka jo pri vsakem koraku izpostavlja nesramnim pogledom; globoki izrezi, prozorne dokolenske ali nadkolenske obleke, razporjena krila i. t. d., i. t. d. pa so pravo vabilo za nemoralne izpade. Če so se nemoralni napadi na žensko čast v zadnjih letih tako zelo po-

množili, ni vzrok samo in izključno v večji posirovelosti moškega sveta, ampak zlasti tudi sedanja nesramna moda.

»Norost nezaslišane oblike oblačenja cvete; oblačenja, kakršno še ni besnelo bolj nezmislno, bolj grdo, bolj nesramno. Te ženske sedanje mode bi manj izzivala pošteno nage, kakor pa izzivajo v svoji nezaslišani igri polnagote, polobleke. Kjer se žena, pa še tako učena, poniža do te in take obleke, dokazuje s tem svojo nerazsodnost kakor jo kažejo, mnogo bolj pošteno, divjaške žene in ubogi prebivalci blaznic. Dokler ženstvo ne bo ozdravilo od suženjstva in moralne slabosti glede mode, toliko časa bo visoka naloga žene morala čakati na svojo pravo nosilko.« Tako krepko, a povsem pravilno govori o današnji modi nemška zdravnica dr. Emanuela Mayer.

Zdi se, da je baš zadnji čas, da se ženstvo zavé in se prične oblačiti po lastnem okusu in pametnem ugodju.

Ali bomo že me začele, ali bo treba čakati nove generacije?

F. Z.:

Bodi roža, čista, bela roža . . .

V čaši na moji mizici se smehlja lepa, bela roža. Nema je in svečana, čudežno osvežujoč srce in dušo je pogled na njo. Že par tednov jo imam in še vedno je popek pol zaprt. Varno in čuječe zapira cvetka bele, rožnonadahnjene liste, da zakriva notranjost svojega cveta. Lahek, sladak vonj diha.

Sestra! Pridi za kratko urico v mraku k moji roži; zdi se mi, da ti ima mnogo povedati.

Roža . . . vzor dostojanstvene ženske zdržnosti . . . in to je, kar ti hočem položiti danes prav posebno v srce. Koliko mladenk je zavrglo to krepost z marsikaj drugim vred kot starodavno šaro. V brezbrizni prostosti, v poželenju po zabavah, da ne bi zaostajale za moškimi, so ta uboga, mlada bitja prekoračila mejo, ob kateri je angel zdržnosti čuvaj. Ohrani svojo dušo! Varuj in čuvaj bogastvo same sebe pred vsemi radovednimi pogledi! Ni ti treba vedno izlivati in odpirati svojega srca, četudi ti je često tesno in prepolno. Toliko mnogovrstne lepote je v dnu tvoje duše. Oj ne izpostavljalj je tujim, nesetim očem! Tvoje rdeče, sveže ustne naj bodo trden, varen zapah bogate zakladnice tvojega srca!

Čuvaj svoje telo! Bog ti ga je podaril kot dovršeno, čudežno darilo. Kako je boš enkrat zopet vrnila svojemu Stvarniku, če je ne ohraniš čisto in neoskrunjeno? Veruj mi, mala ničemurnost, da si v dostojni obleki z dolgimi rokavi tisočkrat lepša in dostojanstvenejša, kot v najmodernejših, globokoizrezanih, kratkokrilih in brezrokavnih oblačilih. Nič ti z dostojno obleko ni prikrajšanega na smehu in zabavi: veseli in raduj se, toda vedi, da je tvoji mladosti in dekliskemu čutu načrtana meja.

Bodi roža, čista, bela roža, ki cvete nedotaknjena v svojem devištvu!

Ne krasna oblačila in bogastvo te naredo dostojanstveno. Najsi opravljaš v zakrpanem krilu najnižje delo, v tovarni ali pisarni, vsepopsod ti bo globoko spoštovanje, ako odsepaš v nežnem dihu vzvišene ženske zdržnosti.

V. I. R.:

Uspavanka.

*Dušica rajska, telesce drobnó,
skrbno nad tabo mi čuje oko;
mati pri zibelki tvoji bedi:
aja tutaja, moj sinček, zaspil!*

*Angelček varuh, pomagaj mi Ti,
da detece moje se ne prebudi,
sanje mu zlate prinesi iz raja —
aja tutaja, aja tutaja!*

*Mati Marija, naj tvoja dobrota
s cvetjem posuje življenjska mu pota!
Ti mi ga čuvaj, Marija, vse dni! —
Sinček moj sladki, sladko zaspil!*

In še o modi . . .

Morebiti si nekoliko vznemirjena, ko bereš ta gornji napis. Kajti še ti je mogoče v spominu marsikatera bridkost, ki si jo glede tega že prestala. V cerkev greš, da bi izpolnila svojo nedeljsko dolžnost in rada bi po napornem delu tedna slišala kaj vzvišenega o Zveličarju in njegovem evangeliju. Toda namesto tega si pa čula dolgo pridigo o nesramni modi, o dekolitiranosti, o kratkih rokavih, o prekratkih krilih itd. Čimbolj je pridigar grmel proti nesramnosti in razuzdanosti današnje ženske mladine, toliko bolj odločno so prikimali starejši moški in ženske, ki v tem življenju nimajo ničesar več pričakovati in mu pritrjevali. Ti si pa odhajala iz hiše božje zmedena in nekako užaljena, brez verske tolažbe, po kateri je morda močno žejno hrepenela tvoja duša.

Naj takoj povem, da tu ne gre za kako svarilno pridigo proti nesramni modi, ampak predvsem in glavno za pravilno razumevanje o stvari, ki vprav v sedanjem času leži na srcu vsake žene, vsakega dekleta.

Moda, o kateri mislim spregovoriti nekaj besedi, je način, kako naj se oblačimo.

Obleka ima predvsem namen, čuvati naše telo tako pred vremenskimi neugodami in raznimi boleznimi, ki bi se lahko porajale iz tega, kakor tudi, da ga krasí, in sicer na različne načine.

Prvi namen lahko dosežemo z vsakovrstno obleko, tudi s cunjami; drugi pa temu nasproti zahteva premisleka, preudarnosti, okusa in izbere. Tako je tudi čisto samo po sebi razumljivo, da se modna industrija bavi izključno le z zadnjim namenom. Ta industrija zavedno računa s človeškim nagonom in željo, da bi ugajal drugim ljudem in zato najde interesov zlasti pri ženi in dekletu.

Moda hoče v umetelnem načinu ustreči potrebam ženske, da bi njeno zunanost ustvarila kolikor mogoče koristno in privlačno.

To stremljenje je samo na sebi upravičeno in ne zasluži nobene graje, dokler moda ne privzame form, ki žalijo moralen čut zrelih presojevalcev o tej stvari. Sicer bi pa morala vsaka moda že zaradi svojega namena pustiti, da stopi v ospredje predvsem duhovno dostojanstvo človekovo, zaradi česar že divjak pokriva svoje telo. Toda lahko se pa moda uporablja tudi za to, da prav nalašč razodeva spolnost in razgalja to, kar bi morala pokriti. In tedaj govorimo o nenravnosti mode, ki pa seveda ne sme prestopiti svojih skrajnih meja, ker nikoli ne sme svojega pravega namena popolnoma izdati.

Gotovo je, da se nenravnost, nesramnost, nemoralnost mode ne da meriti s centimetri. Kdor pozna navade in običaje različnih dežel, ta ve, da klima (podnebje, ozračje), navada in poklic določajo ne samo modo, ampak tudi sodbo o modi, ki je seveda pravilna. Toda povsod bo moda naletela na odpor in jo bodo strogo obsojali, vsaj trezno in dobro misleči ljudje, kjer zavestno in nalašč dela na to, da vzbuja počutnost in z izzivajočim kršenjem navad in običajev obrača nase oči.

Ni pa zato potrebno, in sicer neobhodno, da bi taka moda imela svoj začetek v nepoštenu nameri kake ženske, ki je prišla s tako modo na dan. Pri modi igra namreč tudi važno vlogo brezmiselnost. Beseda šivilje: »To vam dobro pristoj«, ima pogosto nepremagljivo moč nad ženskim srcem. Pa tudi začetniki nesramne mode dobro vedo, kaj hočejo.

Gotovo, trdno, jasno stališče do mode je tudi za katoliško ženo in dekle zelo zelo važno vprašanje, kajti

katoliški ženi skoro ni mogoče, da bi plavala proti temu toku, na drugi strani pa radi pohujšanja in velikih moralnih nevarnosti ne sme s tem tokom naprej, kajti vprav žene in dekleta katoliških družin ljudje v tem pogledu najbolj opazujejo in tudi strogo sodijo. — Navadno se bo že finemu čutu in okusu žene, ki ima resno voljo, gotovo posrečilo, da ustvari pravo potezo mode, hkrati pa tudi, da bo čuvala žensko sramežljivost.

Nekateri trdijo, da se dekleta pač tako oblačijo in nosijo, kakor žele to moški, in zato bi se prav za prav reforma ženske mode morala začeti pri moških. Toda vprašam tiste: ali ne izhaja ta sodba v jedru iz načina mišljenja, ki je prepričano o manjvrednosti žene in hoče o tem tudi prepričati ljudi?

Čisto gotovo smemo reči obratno: Dekle bo v očeh moškega toliko vredno, kakršna bo njena obleka in noša. In popolnoma gotovo dejstvo je: Moški bo dekle tembolj cenil in spoštoval, čimbolj se bo ona sama zavedala, da je duhovno bitje in kolikor bolj odločno bo pazila na svojo dekliško čast, kajti končno: vrednost samemu sebi da končno vsak sam.

Zato se ne smejo prav nič čuditi tiste ženske, katere moškim ne morejo nuditi prav nič drugega višjega, kakor mik svojega telesa, če pri tistih ženskah, pravim, moški tudi ne iščejo nič nadaljnjega, višjega, duhovnega in da jim taka žena v zakonu ni družica, enakopravna z njimi, ampak le predmet uživanja, pri kateri se ne brigajo za njene duhovne odličnosti, za njeno duhovno lepoto.

Če hočeš torej, da te bodo moški spoštovali, da ne bodo v tebi gledali samo spolno bitje, ampak plemenitega človeka s svojimi plemenitimi notranjimi odlikami, tedaj pokrij svoje telo z obleko tako, da ne bo na noben način vzbujalo počutnosti in da bo iz vse tvoje zunanosti odsevala tvoja notranja lepota duše.

Moda pa ni samo izraz menjajočega se okusa, ampak bolj simbol časa in duha časa. Tudi prestopki današnje mode so znamenje prevladujoče materialistične smeri in uživanjaželjnosti. Jasno nam kaže izkušnja dolgih let, da je direkten boj proti nesramni modi le redko redko prinesel kak večji uspeh. Važnejši kot boj proti nenravni modi je boj proti popačenemu duhu časa. Zlo bo izginilo le takrat, če ne bomo zatrli samo preračunjenosti, ampak če bomo izruvali in pometali iz sebe korenino zla, če bomo uničili nemoralnega duha, ki nas v današnjih časih tako ponižuje.

Franjo Neubauer:

Marija, vigred naša.

*Pred vigredjo naj Ti zapojem,
Ti mojega srca pomlad,
žioljenja Ti oznanjevalka,
budilka veselja in nad!*

*Ko naši molčijo gozdovi,
ko v zraku škrjančka še ni,
pa moja naj duša zapoje,
naj moje Te petje slavi!*

*Tam si, Marija,
kamor ne dihne
zima nikoli,
spev ne utihne.*

*Gori nikoli
pesem ne plaka
v urah samote,
mraza in mraka.*

*Tam zadovoljna
vsaka je želja,
mirna in srečna,
polna veselja.*

*Že vetrček diha in piha
in sivkast poganja oblak:
iz južne daljave pripeljal
do nas se je čolnič lahak.*

*V čolničju devojka je Vesna,
pošilja jo dobro nebó,
na zémľjo zamrznjeno, trdo
stopila bo z mehko nogó.*

*Tedaj pa, tedaj
vzbudi se naš kraj,
naš gózdíč in gaj.*

*In z njivo in s poljá
vzkipe do nebá
napevi radóstni*

*pozdravi slavnóstni.
In mi se vzbudimo,
pozabimo zimo.*

*A dôkler pomladi ni k nam,
kipijo nam želje drugam,
do Tebe tja gori,*

*Ti vigrédni žar,
ki siješ in svetíš
in greješ vsekdár.*

*Pa tudi potem bo
strmelo oko,
tja gori na jasno
in sinje nebo.*

*Naj zémeljski spev bo
glasán in visok,
naj dvíga se pevček
pod nebni obok,*

*naj v pesmih se zemlja
vesoljna oglašá,
Ti naša si pesem,
Ti vigréd si naša!*

Charles Silvestre, poslovenil Niko Kuret:

Zvesta do konca.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Potrkal je na vrata Jeana Desforguesa, ki ga je bil poznal še kot dečka. Bil je, tako se je spominjal, vrl fant in najel ga je bil некоč na Genettovino, da je pomagal spravljati. Bil je dober delavec in imeniten kosec.

Jean je prekopaval svoj vrt. Ko je slišal korake, je prišel do praga in dejal:

»Kar vstopite, oče Villard, moja žena je ob takem-le pri žehti.«

Pomaknil je k mrzlemu ognjišču stol, ki se je pozibaval na stlačeni zemlji. Obrnil je nato k staremu Villardu svojo rdečkasto glavo, ki je ponekod že sivela.

»Kaj vas je privedlo k nam?« je vprašal priprtih vék.

»Fant,« je dejal Villard in zbral vse svoje moči, »veš za nesrečo, ki nas je zadela. Ni nas več zadosti na Genettovini. In hudo mi je puščati zemljo neobdelano in neposejano. Zdaj že ni več dovolj rok za delo. Ustregel bi mi, ljubi moj, če bi nam prišel pomagat. Plačal bi ti sto dvajset pistol in pridejal bi novo obleko in par čevljev. Moja snaha se jedva še premika, tako hudo jo je potrla smrt mojega fanta. Poznal si ga. Dober in krepak je bil.«

»O, to že, da! Dober človek. A rajši vam naravnost povem, da ne morem priti k vam. H Courtexju hodim že ves čas, zakaj svoj grunt ima in še zemljo takih, ki je sami ne morejo obdelati.«

Po teh besedah je pazljivo motril kozice, ko da jih vidi prvi pot.

Villardov oče je nato segel po prijateljskih besedah. Spominjal se je, da je bil svoje dni zelo zadovoljen z Desforguesovim delom. Bilo je zaman. Vstal je s stola, da se vrne na vrt, kjer je pripravljaval gredo za grah, ter izjavil z glasom, ki je Villarda zbodel:

»A, ubogi stari! Če ni, pa ni! Če bi moji otroci ne bili vsi v mestu, bi vam bil prepustil enega, da vas potegne iz neprilike. Jaz pa se ne morem zameriti Courteuxju. Ne kaže, da bi ga spravljaj v slabo voljo, ker je potem narobe.

Villard je pograbil za palico, ki jo je bil prislonil k vratom. Uzaljen se je odpravil in dejal:

»Kakor veš, fant. Se bom pač drugam ozrl.«

»In čemu ne prodaste, če ne morete več obdelovati? Courteux bi vam odkupil Genettovino...«

Villard pa je zamomljal:

»Mar si z njim domenjen? Ne bomo prodajali grunta, kjer so moji stari in moj fant toliko garali. Lahko to poveš Courteuxju. In če ni, pač ni. Kdor v slabih časih vzdrži, tisti je junak.«

Odmajal je z glavo in podhrteval. Desforgues pa je spet prijel za motiko.

»Pa zbogom!« je siknil.

Villard je stopil po stezi, ki pelje pod kostanjevimi gaji, in krevsaje je lezel proti vasi Cluzeaud.

Hodil je po rebri, ki so iz nje štrlele sive skale, na katerih je kot zlato zelenel lišaj, in je bila posejana z brinjevimi griči. Neskončno samoto je preletel krik ptice-roparice. Vresje je postajalo gosto in praprot je dvigala svoje drobne nežno zelene veje. Bili so sredi griča zidovi iz suhih skal, ki so jih bili ljudje zložili v starih časih in so v njih zdaj vile prebivale. Od ondod se je nutil razgled na širne poljane, ki se je v njih pogled izgubljal. In spodaj je tekla reka kakor svetla drseča jegulja, zvijajoča se v zelenih globinah. Skrivala se je, da nenadno spet pokaže, miljo naprej, eno izmed svojih vijug, ki jih je solnce v ognju zlatilo.

Villard ni gledal tega koščka domače zemlje. S počasno žilavostjo starosti je nadaljeval pot. Da je Desforgues odrekel, je še bolj podžgalo njegovo voljo, da najde hlapca. Kje so bili časi, ko je bilo delovnih rok dovolj v vsakem letnem času? Nekoč je zadostoval migljaj, klic, in vrli fantje so prišli pomagat, veseli, da delajo in pridelujejo žita za vsakogar in za vse! Nesrečni dnevi, ko služba ni več veselje in čast, ko misli vsak le, kako bi z glavo pokonci gledal za polnimi prgišči denarja, ko preklinja pošteni trud za vsakdanji kruh!

Ko je dospel Villard do vrha doline, je zapazil vas Cluzeaud: osem nizkih hiš, pokritih z debelo rjavo opeko, na vsako stran kamenitega zanamarnjenega kolovoza po štiri, ki so gledale s temnimi, majhnimi okni v dolino. Ves zasopihan je zaklical Petra Lechampa. A odgovorila je žena, ki se je prikazala na pragu za polovičnimi vrati. Imela je pletenje med prsti in ne da bi prekinila odsekanega pregibanja igel, ki so se na njih vrstile petlje trde volne, je rekla:

»Vi ste, oče Villard, in govoriti hočete s Petrom? Ni ga doma. Kamenje lomi za cestarja v masblanškem kamnolomu. Vstopite no in sedite. Daleč je od Genette do Cluzeaudja. Pa še osla ste prodali.«

Govorila je z meketajočim glasom. Na glavi je imela rjavo ruto, katere eden vogal je štrlel v stran kakor zajčje uho. Pokimavala je in razlagala, da njen mož nima niti enega dneva prostega.

»Prihajate bržčas radi svojega grunta. In vašega mladega ni več, da bi delal... Ali, stari, vi tudi niste včerajšnji. Pravim, da morate počivati, revež, in pustiti vse skupaj. Vi boste imeli še vedno dosti, saj ne boste dolgo. Vsak zase.«

Hotel je vstopiti, ko pa je začul te besede, se je opotekel nazaj, ko da ga je kdo sunil v želodec. Spominjal se je, da je bil dal nekoč tej ženski vrečo pšenice, tako, iz dobrote, kakor je treba. Zakaj borno je živela s svojimi petimi otroki. Sedaj so bili vsi v mestu in so jo od ondod podpirali.

Krenil je naprej. S palico je udarjal po kamenju, da bi pokazal svoje zaničevanje babnici, ki je gledala za njim. Ko je dospel na vrh klanca, je

sedel na kraj jarka, zakaj noge pod njim so mu klecale. Prevzela ga je velika slabost. V njegovih mladih letih so vsakomur, pa čeprav proti volji, ponudili vedno kozarec sadjevca, kos kruha in svinjine. On pa je bil lačen. A stari ljudje so preprosti kakor otroci. Nasmejati se je in drobni smeh mu je natezal ustne, ki vanje kri ni več prihajala: »Ah, ti ljudje,« si je mislil, »če ničesar ne potrebuješ, lahko prideš k njim.« Solze so mu orosile oči, a brž jih je pobrisal s prsti. Njegova vnukinja mora biti vesela nocoj, ko se vrne domov. Dovolj je bil že star za smrt, a preden pojde v jamo, je mislil na Vono, na Nonotja, ki so se tako radi igrali »bradico«. Vstal je, oprši se na palico. Podvizati se je moral, zakaj solnce se je nižalo nad dolino. Mrmral je:

»Moram najti . . . Jojme, če si star, nisi več tako okreten.«

Domislil se je Justina Brillouxja, ki ga že dolgo ni bil videl. Čuval je prijeten spomin nanj. Stanoval je na Age d'Amont, izven rieuxjske občine. Stari je hodil in daljšal korake. Imel je še poldrugo miljo hoda. Ko je došel do praga Brillouxjeve hiše, si je oddahnil, preden je potrkal. A že se je pokazal v vratih Justin, ki ga je bil videl prihajati. Villard ga je komaj spoznal. Brilloux je bil pri svojih šestdesetih letih samo starec brez moči, ves zgrbančen in izsušen. Mlade so bile ostale le oči in jezik.

»Ah, stari! Vesel sem, da vas vidim. Nič več vas ni na to plat. Jaz pa ne pridem nikamor. Zanič sem, ljubi moj. Brez moje stare bi me bilo že pobralo.«

Padal je večer, vstopila pa je mati Brillouxjeva in prinesla suho butaro, ki jo je položila na ognjišče. Zažgala jo je. Ogenj je šinil v dračje sprva kakor rdeče mravlje in je brž svetlo zagorel pod obešenim kotlom.

Pozdravila je Villarda in ga takoj od srca pomilovala radi vražje nesreče, ki je spravila njegovega mladega pod zemljo.

»Dosti ste imeli nesreče. Če bi vam Brilloux mogel pomagati, bi storil to z veseljem. Pa se komaj drži pokonci.«

Villard se je zahvalil za prijateljski spomin. S preprostim smehljajem, ki ga imajo malčki ali starci, je dejal:

»Ne razumem, da si ti, Brilloux, ki ti je dvajset let manj nego meni, takle, ves potlačen. Pri meni bi bilo prav tako, pa tudi mene ni dosti prida. Bedna koža na kosteh, ki so suhe ko dračje.«

Popil je kozarec jabolčnika, ki mu ga je Brilloux ponudil. Trčila sta. Sadjevec, ki je ob njem prigriznil betvo kruha, mu je pognal rdečico v lica in mu poživil kri. Stisnil je Brillouxju roko in rekel pri vratih:

»Se spominjaš, kako si delal na Genettovini? Vsi smo delali. Čim bolj smo se potili, bolj smo pili. Solnce je izsrkalo vso pijačo. Ah, lepi časi!«

Docela je bil že nastal večer. Villard se je namenil proti Ballanges: štiri hiše, ki čepe na griču nad Gartempo. Kmalu je začela pomalem padati noč. Nebo je bilo na zapadu rumeno ko glina, zevala je le majhna odprtina, kakor rana od mesarskega noža, ki so ji bili krajci zavihani in je znotraj bižčas krvavela . . . Od daleč je bilo slišati zategnjen in glasen klic pastirice, ki je zvala psa. Kmalu je tema zalila pot, ki je po njej hodil Villard, drevju ob jarku pa so v vstajajoči megli ginili obrisi. V bližnji vasi so prižgali luč. Njen žarek je prodrl s svojo svetlo konico prav do starčevih oči.

Dospel je do Ballanges. Zalajali so psi. Zaklical je, ves zmešan od utrujenosti:

»Hoj, Fansat! Hoj, Lionnou! Si doma?«

Fansat je odprl vrata in zagledal očeta Villarda, ki se je z obema rokama omahovaje opiral na palico in je drgetal kakor pijanec.

»Vstopite no, oče Villard,« je dejal.

Stari je kar naprej drhtel. Tedaj ga je prijel pod pazduho in ga povedel pred ognjišče. Ob pogledu na ogenj, ki je svetlo gorel, je Villard oživel. Govoril je hlastno, ne da bi vpraševal, kako je zdravje in gospodarstvo. Dolgi in visokorastli Lionnou, štrlečih las in kosmatega obraza, ki so iz njega zrle sive oči, je bil videti ob ognju kakor ovčarski pes. Trije malčki so sedeli med kozicami, zadnji na tleh, in mati, močna ženska, je pripravljala večerni močnik. Fansat je poslušal Villarda, a spočetka ni prav razumel njegovih hlastnih besed.

»Fant, služil si nekoč kot mali hlapec pri nas,« je začel spet počasneje Villard, sopihal in stopil pred žerjavico. »Nesrečo imamo pri hiši. Saj dobro veš. Potrebujemo krepkega in vrlega človeka, kakršen si ti, da nam pomaga. Ne odreci, Lionnou.«

»Stari, kar nič naprej ne govorite. Imam še nekaj dni storiti na Borderie, gledal bom, da pridem k vam. Vem, kdo mi je kdaj dobro storil.«

»Dobil boš sto dvajset pistol.«

»Dosti. Koj jutri pridem k vam. Kar povejte tako doma, zdaj pa boste z nami srebnili malo močnika.«

»Pusti da grem, ljuba duša. Moram domov. Zadovoljen sem.«

Vendar ga je Fansat hotel pospremiti kos poti. Luna je bila v prvem krajcu in njen mali tenki srp je blede svetil.

(Dalje prih.)

Dr. Rosm. Gassner. — V. O.:

Ženska duša.

O čustvovanju.

»Vse preveč čuvstva«, je zmajeval z glavo stari Peter, kolikorkrat je zaključil razmišljanje o svoji ženi in hčerki. Ni mogel razumeti, kako se jima more smiliti ujeti ptič, kateremu ni v kletki prav nič hudega. Tudi mu ni šlo v glavo, čemu si njegova žena vsikdar s predpasnikom briše solzne oči, kadar ji klepetava sosedka toži o svojih težavah. Zadnjič pa je bil kar nejevoljen. Hčerka Lenica, ta mlada sveža stvarca, je ves teden trdo delala in se v soboto večer pošteno trudna vrnila domov. Komaj se je dobro usedla, že pride sosedka, če ne bi hotela Lenica zamesiti potice, ker pride jutri botra na obisk. »Kaj te briga tuja botra,« je godel oče v brado. »Spat pojdi, da nam še nazadnje ne zboliš.« Seveda dobra Lenica ni strpela, da ne bi šla pomagat.

Kot stari Peter, tako se pritožuje marsikateri mož in oče nad čustvenostjo svoje žene in hčerke, ki trosita svoje sočutje, verjameta vsakemu žalostnemu poročilu in se žrtvujeta tudi za malenkostno stvar.

Ženska duša je mehka ko vosek. Tiha gladina njenega občutja venomer valovi, ker pri ženi vlada čuvstvo razumu.

Ta lastnost ima svojo dobro in slabo stran. Sočustvovanje v veselju in trpljenju, oplemeniti srce. Žrtvi odvzame mrzlo preračunjenost. Greje in naredi dušo krotko in nežno, tako nežno kot je žametni rožni cvet.

Kot daje sočutje vzgojeni ženski duši posebno nežnost, se razbohota pri nevzgojeni v plevel: prenapetost, preobčutljivost in malenkostnost. Ali naj se pred tem zlom zavaruemo z ravnodušnostjo?

Ravnodušje je mraz, temu ne pusti v dušo! Skrbi in trpljenju, ki stá se ti približala, glej mirno v oči in premeri njiju globočino. Majhen križ ne zahteva vse tvoje moči. Veliko bridkost, preveliko veselje, morečo skrb za lastni jaz skrij v globino. In mirna boš. Umirjeno čustvovanje prištevamo med najlepše na svetu. Najlepše je pa tedaj, če ga kljub globini in občutljivosti zlati solnce veselja.

Veseli značaj je srečna dediščina staršev. Vsak te dediščine ni deležen. Vsak pa veselost lahko doseže, ako si jo privzgoji.

Več veselja! Več veselja v materino srce, da bo lahko solnčni žarek svojih otrok. Več veselja v srce učiteljice, da bo uspešno njeno sejanje, več veselja dekliški duši, pa ne bo iskala udobja v nizkem uživanju.

In me? Resnih obrazov hodimo okrog, kot da bi bili problemi o času in večnosti še vedno nerešeni.

In vendar bi morale prekipevati sreče ob misli na božjo lepoto in milost. Morale bi se veselili z vsako staro mamico, ki je srečno prestala trdo šolo življenja, z vsako

požrtvovalno usmiljenko, ki služi le nesebični ljubezni. Veseliti bi nas morali uspehi znanosti in umetnosti, bogastvo in lepota, ker iz vsega odseva božja lepota, ki jo bomo nekoč uživale.

Smo pa sužnje vsakdanjosti in samoljubja, mesto da bi ga zatajile in veselo prenašale težave in trpkosti življenja.

Zena, ki jo življenje po večini bolj teži kot moškega, rabi zlati vir srca — zadovoljnost. Zena, ki hoče vredno služiti življenju, ga rabi še bolj. Ne smemo misliti, da obišče dobrota in lepota mrzlo človekovo vsakdanjost z mračnim čelom in mrkim pogledom. O ne, kot vedro dete priskaklja ob solčnih zvokih jasnega smeha in želi prebivati le v otroško veseli duši.

Sicer je neizrečeno veliko trpljenja na svetu. Kako kratki so hipi neskajlene materine sreče v primeri z dolgimi tedni, meseci in leti, v katerih sta njeno telo in duša obiskana od bolečin in pomanjkanja. In vendar stoji mirno, kljub neprestanemu napornemu delu, kot bi bila najbolj prosta — Mati je!

Biti žena se pravi — biti odrešenica.

Odrešiti je mogoče le po trpljenju. Kdor daje življenje, mora žrtvovati svojega. Kdor hoče tolažiti, očiščevati, mora prej svojo dušo izšolati v golgotski bridkosti.

Mati bolečin, Ti naša soodrešenica, ki si največje muke stoje prestala pod križem svojega umirajočega Otroka, glej, nad našim mladim življenjem vidimo blesteti težak križ, ker hočemo pripravljati pot odrešenju!

Alfred Tennyson:

Henoh Arden.

(Iz angleščine prevedel J. D.)

(Nadaljevanje.)

Jesenski dan otroka sta želela
iti brat lešnike z otroki drugimi;
i mati šla bi; šla sta torej prosit,
naj tudi »oče Filip« šel bi z njimi.
Našla sta ga kakor čebelo v cvetu:
od moke vsega oprasenega.
»Bi oče Filip z nami šli?« On: »Ne!«
Ko sta pa za rokav ga zgrabila,
se zasmel je, želji njuni ugodil.
Saj tam bo tudi Ana! — In je šel.

Ko pol prebredli so vtrudljive sipe
do tja, kjer leščevja se rob v globel
nagnè, so njo ostavile moči.
»Naj tu počivam malo!« je prosila.
Prav rad ob njej počil je tudi Filip.
Medtem vsa mladež, radostno vriskaje,
odtrgala od starših se ljudi je
in hrupno skozi svetlo leščevje
planila v dno, se razkropila, veje
uporne pripogibala, lomila,
da sajave je gruče trgala,
glasno drug drugemu vseoprek kličoč.

Filip pa je, sedeč ob njej, pozabil,
da je navzočna, v mislih je imel
le temno uro, ko zavlekel bil
kot ranjena se zver je v to globel.
Naposled doigne orlo čelo: »Ana,
poslušaj, kàk tam v dolu srečni so!«

Ko nič ni rekla, vpraša: »Trudna si?
Si trudna?« Skrila v dlani je obraz.
Tedaj napol z nevoljo je dejal:
»Zgubila se je ladja, potopila!
Kar je, to jel! Kaj trapiš se do smrti?
Naj dvakrat sta siroti zdaj?« — »Na to,
oh, nisem mislila... Ne vem, zakaj;
če vriskata, se čutim ták samotno.«

Tedaj se Filip bolj je k njej primaknil:
»Na srcu, Ana, imam neko stvar,
ki dolgo, dolgo že jo s sabo nosim;
kedaj v srcè mi je prišla, ne vem,
a vem, da končno mora iz srcà.
O, Ana, saj ni upanja, ni možno,
da on, ki pred desetimi je leti
odšel, bi bil še živ; zatorej — čuj:
boli me, ko te vidim obožno, v revii;
ne morem pa pomagat, kot bi rad,
razen če — pa saj ženske bistré ste
in morda si uganila željo že —
za ženo te želim. Otrokoma
bi tvojima rad oče bil; že zdaj
me kot očeta ljubita in jaz
ju ljubim, prav kakor da moja sta.
Če žena mi postaneš slednjič ti,
bi, mislim, po teh letih žalosti
in negotovosti bili spet srečni,
kar sreče sploh je zmožna zemška
stvar.

Premisli: imovit sem, brez sorodstva, skrb eno le poznam — zaté in tvoje; poznaš me dobro že od mladih nog, a jaz te ljubim delj, ko slutiš ti.«

Odgovorila mu je z mehkim glasom: »Bil, Filip, angel moji hiši si. Naj Bog ti srečo dá, naj te poplača, poplača z ženo srečnišo od mene. Kdo more drugič ljubiti? Bi mogla te ljubiti kakor sem Henoha? Oh, kaj želiš!« — In on: »Za Henohom vsaj malo ljubi me, pa srečen bom.« Bilô ji je hudô. »O, dragi Filip, čuj!« je vzkliknila, »le malo še počakaj! Če Henoh pride — vem, ne bo ga več o, čakaj leto le, to brž miní, enó mi leto večjo pamet dá. O, malo čakaj šel!« In Filip tožno: »Ko čakal, Ana, vse sem žive dni, bom pa še zdaj.« »Oh ne, oh ne takó! Zares, obljubim ti — le leto šel! Mar ne bi vztrajal leto, kot čem jaz.« In Filip: »Dà, kot ti čem vztrajati.«

Oba sta umolknila. Čez čas ozre se za solncem Filip: zadnji žarki že zlatili obrov so gomile v sipi. Da ne bi Ani škodil nočni hlad, je vstal in v les zaklical deci. Prisopla sta sè svojim obložena plenom. Potem so prot obali doli šli. Pred Ane pragom posloji; iskreno rokó ji da: »Ko željo svojo, Ana, izrekel sem, slabost sem tvojo izrabil. Zdaj krivega se čutim. Jaz, le jaz z besedo vezan sem, a ti si prosta.« S solzami Ana: »I jaz sem vezana.«

Čas mine, ko bi trenil. Še so Ani, za dom skrbeči svoj iz dneva v dan, v ušesih te zvene Filipa besede zadnje: »Jaz te ljubim delj, kot slutiš ti« — pa že bila jesen je spet. In že je stal pred njo, v spomin kličoč obljubo ji. »Je leto že?« In on: »Dà, lešniki so zreli spet. Pridi, poglej!« — Pa ona? Spet odlog! Češ: toliko je dela še in tak korak! le mesec šel! — ni zabljena obljuba — le mesec še — nič več!« Oči so se skalile Filipu od hrepenenja tak dolgega, in glas se mu je tresel: »Le nič ne hiti, Ana, nič ne hiti!« Hudó ji skor do solz bilô je zanj; in vendar je odlašala z razlogi, ki niso prav verjetni vsi bilí. Tak vernost mu skušala je in vztrajnost. In v tem minil je mesec, leta pol. V tem v pristanu klepét, srdit vselej, če kdo prekiža mu račun, se onel je, ko da ljudi je osebno žalil kdo. Eni so rekli: Filip ž njo igra se. A drugi: Ona, ona njega vleče. In tretji so smejali se obema, češ: Sama ne vestà, kaj hočeta. A eden, v čigar srcu gnezdila vseh grdih misli je zalega kačja, je s smehom namigaval še na hujše. Njen sin je molčal, govorilo pa mu je okó, kaj fant želi; tembolj pa hči je v mater silila, naj vzame že skor njim vsem tak dragega moža in hišo reši siromaščine. A Filip, ves potr, bledél je v lica... Vse to je pritiskálo s težo nanjo ko trd očitek. (Dalje prih.)

Lavin Korič:

Miriam in Ana.

Krščanska vera je morala v časih mučenca Justina zavračati očitke, češ da je samo za pobožne ženice. Mozesovi veri pa so v novejšem času očitali, da je bila samo za možakarje. Oboje je napak. Nebeški Oče, ki obseva tako drevo v gozdu, kakor cvetko v gredici, je dal po krščanski veri svojo solčno luč evangelija moškim in ženskam in iz Mozesove vere je deževalo razodetje tako na nežni, kakor na močni spol. Tudi predkrščansko razodetje ni bilo nikakršno tajno češčenje izbranih posvečencev kakor n. pr. grška misterija. Kakor je v Noetovi barki dobilo prostora ravno toliko moških kakor žensk, so bila v predkrščanskem božjem kraljestvu na stečaj vrata odprta moškim in ženskam. »Beri le besede vpričo vsega Izraela, da slišijo; in ko je vse ljudstvo, možje in žene, otroci in tujci, ki so znotraj tvojih vrat, da poslušajo in se uče bati Gospoda, svojega Boga, in da ohranijo in spolnjujejo vse besede te postave.«

Kakšno stališče je imela žena v hiši svetopisemskega naroda, smo odgovorili v Raheli.¹ Nastane pa vprašanje, kakšno stališče in kakšne pravice je imela žena v verskem življenju. Ali so imele žene svetopisemske stare dobe kake zapisane pravice, da so smele hoditi v Gospodovi luči, kakor možje s Siona, in piti iz studencev zveličanja? Ali so morda morale stati pred sv. pismom, knjigo luči, in pred templjem, hišo Zveličanja, kakor pred zaprtim rajem, podobno kakor je do nedavna nudil na istih tleh polumesec vero samo polovici vernikom, je dovoljeval koran in mošejo samo moškim? Da odgovorimo na vprašanje o verskih pravicah žene v svetopisemski starodavnosti, bomo vzeli dve ženi, ki naj nam dasta živ odgovor: Miriam, prerokova sestra, in Ana, prerokova mati.

1. Miriam.

Miriam (Marija) se pokaže v 2. in 4. Mozesovi knjigi ob strani svojih bratov Mozes in Arona. Prvo, kar poroča o njej Pismo, je lepa poteza sestrskeskrbi: Kot precej starejša sestra je stražila na Nilovem bregu v bičju, ko so tam na kraljevo povelje izpostavili njenega brata, Mozes, in jaderno pripeljala egiptovski princezinji lastno mater za dojljo in strežnico otroku — lepo delo sestrskeljubezni. Tudi pozneje je z nerazdeljenim srcem živela za svoja brata in skrbela za narodovo skupnost, posebno, ker je bila, kakor se zdi, neomožena; sicer bi sv. pismo po svoji navadi pristavilo njenemu imenu vsaj enkrat tudi možovo ime.

Miriamino življenje brez družine pa ni bilo življenje brez poklica. Poklicana je bila v vrsto tistih izvoljenih, ki so vodili narod kot božji klicarji duhovno in versko. Miriam je bila Jahvetova² prerokinja. Ime prerokinja pomeni sicer ponekod prerokovo ženo, pri neomoženi Miriami more pomeniti samo osebnidar in službo. Mogla je za pričo poklicati, da je »Gospod z njo govoril«, da ji je po navdihnjenju kakor v skrivnostnem pogovoru razodel načrte zveličanja, ki so jih videle le odprte oči preroka ali vidca. Neki poznejši prerok jo je postavil na isto stopnjo v istem činu kakor brata, ki sta imela v rokah kraljevsko in duhovskovodstvo naroda: »Izpeljal sem te (narod) iz dežele Egipta in iz hiše sužnosti in sem poslal pred teboj Mozes in Arona in Miriam.« V Miriamini svetiljki torej ni gorelo olje, izposojeno iz bratovskih vrčev. Bila je več kakor samo sestra svojih bratov; kot prerokinja je imela samostojno in lastno vredno poslanstvo za versko in duhovno življenje svojega naroda.

Miriam je bila prva, pa ne edina ženska, ki je smela kot prerokinja prisluškovati pri vratih drugega sveta in sedeti v božji skupščini. Prerokinjo Holdo so iskali duhovniki in kraljevi odposlanci in se klanjali njenim mogočnim besedam, ki je govorila kakor v prikazni. Ne moremo misliti, da manjkajo med Holdo in osemdesetletno »prerokinjo Ano«, ki je pri Kristusovem darovanju v templju prinesla kralju kraljev pozdrav iz domovine, prav vse sestrskedlanice, »katerim je govoril Gospod«. Če si je upalo celo lažipreroštvo v krilu delati dobičke s prerokovanjem, so morale narodove oči vsaj že precejkrat gledati preroki plašč na ženskih plečih. Proti preroku Nehamiju so spletkarili preroki in prerokinja Noádia. Senca kake krive prerokinje postavlja tudi tukaj luč kot dejstvo, da so bile prave prerokinje. Binkoštni prerok Joel, ki je oznanjeval izlivanje Duha čez ves svet, pravi: »... in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere; vaši mladeniči bodo videli prikazni in vaši starčki bodo gledali v sanjah. Celo na hlapce in dekletobom v onih dneh izlil svojega Duha in bodo prerokovali.« Število prerokinj še od daleč ne dosega števila prerokov, zadostuje pa že najmanjše število za dokaz, da Sionskim hčeram načeloma ni bil odtegnjen dar prerokovanja, poleg velikodušnosti najvišje verske odlikovanje v Izraelu.

Kot prerokinja je bila Miriam tudi poklicna voditeljica ženskih zborov. Po šegi časa in dežele, ki jo še dandanes lahko opazujemo tu in tam pri beduinskih svečanostih, so morali ženski in deklški zbori med rajanjem in z bobenčki sprejemati čete, ki so se vračale iz vojne, in ravnotako so morali otvarjati ples, ko so javno in svečano slavili zmago. Tako so slavili s petjem in rajanjem zmagoslavni izhod iz Egipta in čudežni prehod skozi Rdeče morje, božje delo, kateremu so zabrenkale vse harfe, in pri tem prvem prazniku narodnega preroda Izraelovega je bila Miriam prva pevka in voditeljica ženskih zborov: »In Marija, prerokinja, sestra Aronova, je vzela boben v svojo roko in vse ženske so šle za njo z bobni in v rojih; niim je naprej pela, rekoč: pojmo Gospodu; zakaj slavno se je poveličal, konja in njegovega jezdeca je vrgel v morje.« Ni pa bilo to slavljenje zmage pri Izraelcih samo narodni, marveč obenem tudi verski praznik: kajti pravzapravni junak dneva je bil Gospod vojnih čet in prav takrat je on dovršil z iztegnjeno roko delo osvobojenja. Ravno ona vrstica v pesmi, ki jo je Miriam pela kot pripevek, jasno kaže verski značaj praznika. Kakor vidimo, so se ženske udeleževale verskih svečanosti in je pri zibelih Mozesove vere prepevala Gospodu svoje psalme.

¹ Prim. »Vigred« 1929, št. 11. in 12.

² Jahve — Bog.

Poleg svetlih potez v Miriaminem značaju in življenju moramo pa zaznamovati tudi temne, temne sence. Prerokinja božjega Duha je postala Miriam v poznejšem življenju žrtev hudega duha ljubosumnosti, pevka Gospodova je pela viharno pesem upora, vodilka ženskega zbora je postala zapeljivka naroda. Razumeli bomo ta preobrat in ves potek samo, če preotrimo poleg Miriaminega značaja, še značaj njenih bratov. Mozes, mož tako stanovitven, trden kakor iz sinajskega granita izklesan, se ne zmeni ne za grožnje od desne ne za želje narodove od leve, vendar globoko v svoji duši dobrega srca, kar je pokazal v oni prelepi prošnji za svoje brate; Mozes, edini in pravi posredovalec božje besede in imetnik čudežne palice, je pravi voditelj in vojvoda naroda. Čisto izjemno in samostojno stališče! Aron, čisto nekaj drugega ko brat, mož brez volje in moči, igračka za narodove strasti n. pr. ko so molili zlato tele. Aronu, kakršen je bil, ni bilo prav nič težko priznati prvenstvo višje stoječega brata, nasprotno pa Miriami, gospodični, ki je imela tako izrazito zavest, kaj je, obdani od številnih kavalirjev-hvalisarjev, ni bilo prav nič všeč samostojno prvenstvo brata Mozeza in s težavo je prikrivala nevoljo, da Mozes raste v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Ko je pa še po vrhu vsega tega Mozesova žena, ki ni bila prerokinja, izigravala v otročji ničemurnosti veličino svojega moža napram svoji svakinji, je zaplapolal plamen ljubosumnosti in Miriam je zanetila v narodu javen upor: »Miriam in Aron sta se pritožila zoper Mozeza zavoljo njegove žene, Etiopnje, in sta rekla: Je-li samo no Mozesu Gospod govoril ali ni ravno tako z nama govoril? ...« Kakor se zdi sta bili v narodu dve stranki, Mozesova z geslom »mi smo Mozesovi učenci« in Miriamina, ki so jo ustanovili na kljub tem »učencem«. Ravno isto sestro, ki je pred leti na Nilovem bregu v trepetu čula nad svojim bratom, so tokrat razpalile njene strasti, da je vprizorila revolucijo zoper svojega brata. Sv. pismo imenuje njeno ime pred imenom njenega brata Arona: »... Miriam in Aron sta se pritožila zoper Mozeza ...«, ker je bila očitvidno ona začetnica upora in ker je kakor zli duh speljala v pogubo slabiča brata Arona. Po tem je jasno, zakaj je bila Miriam veliko bolj občutno kaznovana kakor Aron. Udarjena je bila z gobami, s tem groznim bičem Vzhoda, in tako zaznamovana v očeh Mozesovega časa s pečatom božjega prekletstva ter pregnana iz človeške družbe. Pokrita z gobami. »belimi ko sneg«, posuta z gnilimi lisami na živem telesu, je morala preživeti sedem dni zunaj šotorov. Samo priprošnja njenega velikodušnega brata je skrajšala to kazen na najmanj. In niso prej razdrli šotorov za nadaljnjo pot, dokler ni prišla zdrava k svojim, znamenje, da ji je narod odpustil zlobo nesrečne ure in ji je bil s sočutjem vdan.

Sv. Pismo omenja tudi njeno smrt, kar stori le pri tistih osebah, ki so igrale res važno vlogo v svetopisemski zgodovini. Miriam je umrla, kakor njena brata, v puščavi, ne da bi stopila v deželo svojega hrepenenja onstran Jordana. S svojo tragično smrtjo je poplačala slabo voljo svojega življenja. Dobri angeli, ki so branili truplo njenega brata Mozeza pred hudimi duhovi, naj stražijo ob njenem pozabljenem grobu v puščavi.

(Dalje prih.)

Dr. Fr. Debevec:

Kako si čuvamo zdravje?

(Nadaljevanje.)

Ne vadimo le ene vrste vajo, ne gibljemo samo z rokami, samo s spodnjimi udi, samo s prsti in zapestjem, temveč pečajmo se z raznovrstni delom, sportnim ali nesportnim. Najmanj, kar more sleherni storiti v tem oziru za svoje telo, je desetminutna telovadba doma s takšnimi vajami, da se razgiblje vse mišičje, a z mišičjem tudi dihala, krvna obtočila (=srce, ožilje) in ostali organi.

Pomenimo se sedaj o poedinih vrstah telesnega gibanja! Omenimo najprej: sprehode, izlete, hribolazenje!

Dnevni izprehod ca (= približno) 1 uro je za ljudi, ki ne delajo na prostem (torej zlasti meščanstvo, pisarniški uslužbenci) neobhodno potreben, tudi v slabšem vremenu. Kako bi sicer uspevalo srce, mišice, živčevje? Hoja in gibanje telesa izzove jačje utripanje srca, boljšo preskrbo s krvjo, s tem je dana prilika in pogoj za uspešen deloven razmah za vse organe. V mestu je za sprehod ugoden vsak čas preko dneva razen onih par uric po obedu, ko se naj vsakdo, kdor more, malo vleže in pozadremlje, da se mirno odigrava prebava. Učinkovitejši od navadnih sprehodov so izleti, zanje je pa treba več časa, dan ali vsaj pol dne. Med tednom je zanje — razen ob počitnicah — težje dobiti časa; nedelja je dan

Gospodov, dan pokoja za dušo. Zato brez opravljenih duhovnih dolžnosti ne hodimo z doma, ali pa se zato pobrigajmo na potu.

Več razmaha za mišice, pljuča in srce nudijo ture, potovanja v gore. Zapomnimo si: Hoja po ravnini ni za zdravega človeka nobeno naporno delo. Hoja navzgor, n. pr. v gore, je težka obremenitev srca, ki je motor za mišični stroj našega telesa. Zato težje in brže dihamo, včasih celo sopemo in lovimo sapo. Ne obremenjujmo preveč svojega srca, hodimo v hribe (pa tudi po stopnicah, sploh navkreber) počasi, bolj molče, enakomerno. Kadar lovimo sapo, je že preveč napora za nas. Raje postojmo in se razgledjmo. Lov za rekordi kjerkoli ni v programu čuvanja zdravja. — Bodimo pri hribolazenju primerno založeni z obleko in hrano! Dobri čevlji, dvojne nogavice, dvojna srajca, površnik tvorijo jedro oprave vsakega turista. Kopeli in solnčenje v pravi odmeri se lahko med turo izvedejo.

V poletni dobi je prilika za kopanje in plavanje. Prednost takšnega utrjevanja našega telesa obstoja v tem, da pri kopanju združujemo neposredne zračne kopeli z vodnimi, obenem se telo pri tem na razne načine razgiba. Pri plavanju nastajajo gibi in kretnje, ki jih v tej obliki drugače ne izvajamo. Giblje in jača se zlasti ono mišičje, ki pri drugih vajah gibanja ne pride toliko do izraza in veljave.

Tudi veslanje je lep sport, ki krepi zlasti mišice za dihanje in gornjih udov.

Smučanje, sankanje, drsanje so oblike sporta, ki so možne le pozimi. Pomislimo: pozimi imamo zaradi mraza sobe bolj zaprte. Zrak je v njih kmalu izrabljen; manjka solnca. In v takšnih neugodnih prilikah za čuvanje zdravja gremo ven na led, sneg, hribe, planine! Ondot je zrak čist, krepe se mišičje, kite in okostje, a živčna paznost se večja.

Telovadba združuje prav raznovrstne vaje, pri katerih so zaposlene zdaj te, zdaj one mišične skupine. Vsaka telovadba je obenem vaja za pljuča. Ko ti ni mogoče drugače kaj prida sodelovati pri raznih sportih, eno lahko storiš sleherni dan: nekaj minut posvetiš par prostim vajam, da se razgiblje vsa neuporabljena ali malo rabljena muskulatura (mišičje). Oni, ki čez dan vrše kakšno enostransko telesno delo, s takšnimi telovadnimi vajami ohranjajo telo skladno v moči in obliki.

Tekanje, hitrostno in vztrajno, zahtevata od srca in mišic mnogo napora. Ta sportna panoga ni za vsakega, tudi naj se ne izvaja kar tjavendan, temveč redno in v manjši meri. Pljuča in srce morajo v teh slučajih biti brezhbno zdravi.

Tudi kolesarjenje ni za vsakega, zlasti ne dirkanje s kolesom! Trpi zlasti srce, a možnost naglega segretja in ohlادتve nudi obilo prilike za prehlad.

Zapomnimo si: Ne obstoja zdravstvena korist sporta, telovadbe v borjenju za rekorde (najvišje uspehe v poedinih sportnih panogah), temveč v tem, da se zmerno krepi vse telo, da se le-to ne zanemarja v prašnih zaprtih sobah in z enostranskim duševnim ali telesnim delom, skratka: da ima telo in duša priliko za miren in lep razvoj in razmah.

(Dalje prih.)

Čitajte na platnicah oglas Jugoslovanske knjigarne o »Ljudski knjižnici«. Vabimo Vas, da sledite temu klicu, da se poslužite posebno ugodne priliko za nabavo knjig trajne vrednosti, kakršne Vam bodo zmerom zveste tovarišice in prijateljice.

Vse preveč se brigamo za druge in vse premlato za nas same. Toliko nepotrebnege zanimanja kažemo za dogodke pri drugih; vse vzroke za te dogodke hočemo zvedeti in slutimo že učinke ter se spoznamo v zanimanju bližnjega skoro bolj kot pa v lastnem.

Tako živo zanimanje za bližnjega je pač dobro, če prihaja iz globine požrtvovalne pripravljenosti za pomoč; toda zavreči ga moramo, če izvira iz radovednosti in se košati kot povsem neopravičeno vmešavanje v zadeve bližnjega. A žal, da je največkrat naše zanimanje za bližnjega neurejeno, da potem sebe prav nič več ne spoznamo ter prav nič ne vemo, kako je z nami in napak, ki rasto v naši notranjosti prav nič več ne vidimo od samega živega zanimanja za bližnjega. Vse njegove napake in nagnjenja poznamo, znane so nam prav vse slabosti njegovega značaja, razmotrivamo nagibe njegovih dejanj, a o svojih napakah in drobnih slabostih ničesar ne vemo. Smo kakor ljudje, ki v lastni hiši niso več doma. — Premajhne smo, da bi postale velike; kajti prava veličina hoče sebe spoznati in iz tega lastnega spoznanja potem presoja bližnjega. Njeno zanimanje je plemenito, poduhovljeno, ker ni radovednost, ampak — ljubezen... Ali bi ne bilo dobro, da bi stremile za tem, da bi sebe spoznale in potem bližnjemu služile v veliki, sveti ljubezni? (Te misli so me obšle pri čitanju pisem nekaterih dopisovalk.)

Odgovori na pisma.

Razgovori z gospo Selmo.

Gabrijela. Prav vesela sem bila Tvojega obširnega pisma, ko popisuješ v njem bolezen sestrično. Med tem časom je nastala že pomlad in lahko ves dan prebiješ v svežem zraku, na toplem solncu. Upam, da se ji je od zadnjic zdravje izboljšalo; prav lepo jo pozdravi tudi od mene. — Vse Tvoje poročilo o Tvoji preteklosti me je prav zanimalo. Da si bila toliko časa v Lj., da se Ti je dobro godilo in da si zdaj navezana na dom, vse to so dobra znamenja tudi za Tvojo bodočnost. Pridružujem se mnenju Tvoje prijateljice in Ti svetujem, da strah pred težavami, dolžnostmi ter odgovornostjo kar lepo pusti ob strani, če so drugače vsi pogoji dani za imenovani poklic; kajti Bog da tudi pomoč v poklicu, kamor je človeka sam poklical in potem se vsak dan in prav posebno še ob težkih prilikah otroško-vdano položi v Njegove roke: »Glej, klical si me, zdaj sem tu, pomagaj mi!« — Oglasi se večkrat!

Luč na gori. Tvoj list sem oddala uredništvu za g. zdravnika, upam, da ga bo že dobil. A to so čisto različni naslovi: eden uredništvu, eden upravi, eden zdravniku, eden pa moj; seveda je vse to za enkrat v Ljudskem

domu, a vendar je le krivda dopisovalk, ki večkrat stlačijo vse v eno ovojnico, da ne dobe hitrih odgovorov. — Zelo se motiš, če meniš, da ne poznam življenja na kmetih in domače industrije, ki se je poslužujejo v raznih krajih ljudje, da si izboljšajo svoj položaj. Saj sem prej živela na kmetih kot pa v mestu. Iz Tvojega pisma vidim, da Ti smatraš za delo le delo z roko, vse drugo pa se Ti ne zdi delo. Kaj pa bi Ti rekla o duševnih delavcih, ki ne delajo z roko, ampak z glavo in pri tem redkokdaj vedo ali je dan ali noč; storiti, ustvariti je treba in ni miru in ne pokoja, dokler ni urejeno. Le ena razlika je tu: ta ve, da dela v splošno korist, Ti pa gledaš le sebe in se zato smiliš sama sebi. Čas bi že bil, da bi razumela, da ima vsak stan svoje težave, pa tudi vsak svoje veselje. Ti pa, kakor vidim, nikoli nimaš veselja, ker si ga ne znaš pripraviti, to pa zato, ker si črnogleda in sebična, sitna in čemerna, ker svoje delo gledaš od najbolj črne strani. Poskusi mu izvabiti tudi kako svetlo stran in obrni pogled v lepo božjo naravo, ne pa le v črno zemljo in blato, pa Ti bo bolje!

Trepetajoča rožica. Take-le trepetajoče cvetke so pa res nerazumljive! No, pa upam, da boš že našla dobro prijateljico, s katero se bosta dobro razumeli. Pravo prijateljstvo mora dvigati k vsemu lepemu in dobremu. Prijateljci se morata podpirati, rekla bi druga drugo bogatiti. Sploh pa ni potrebno, da si prijateljico iščeš in javno in slovesno sklepaš prijateljstvo. Dovolj je, če je tu srčno razumevanje in ni treba niti besede govoriti o prijateljstvu. — Vse drugo je lepo, kar pišeš; le zopet se oglasi!

Bela cesta na loko. O tistem, o čemer naj nič ne pišem, rečem le: Mamo posnemaj in tiho bodi! — Poišči si enkrat tiho urico, pa nekoliko premisli samo sebe! Rada verujem, Te le malokdo razume in tudi treba ni, da bi ves svet imel dostop v tvoje svetišče. Vse plemenito in lepo zbiraj notri, prav gotovo bo prišel kdo, ki bo dvignil ta zaklad, Tebi in sebi v srečo. In če ne, ga boš sama vesela in Bog. — Nesebičnost ni popolno pozabljenje nase. Ne se siliti v ospredje, kadar pripravimo drugim veselje, ne se bati žrtev, a pri tem gojiti svojo dušo kot najlepši vrt; to bo nekako pravilna srednja pot. — Na Tvoje vprašanje moram resnici na ljubo odgovoriti z »ne«; še nikoli ni bila imenovana oseba to in lahko rečem, nikoli ne bo. To lahko vsem in vsakemu poveš. Ali bi ne bila laž, če bi se skrival moški pod tem imenom? Se že danes veselim, koliko novic boš drugič pisala!

Rosana. Kdo, kako in kaj? Iz teh vrstic ne znam ničesar razbrati. Vsaki duši se najde leka; ker vsaki duši, zakaj tej ne? Vendar so pota različna. N. pr.: Če nekdo naše ljubezni več ne potrebuje in more sam, ali ob roki

koga drugega stopati po težavnih potih, tedaj se mu več ne vsiljujemo; če nas tudi srce boli ob misli, da ga izgubimo. Ali: Če smo ljubezen po lastni krivdi izgubili. Ali: Če naša ljubezen nima dostopa. I. t. d. Ni vsaka pot enaka. Torej?

M. G. Lahko se oglasiš! Pozdrav!

Seničica. Nasmehnila sem se, ko si napisala, da se Tvoje razmere izpreminjajo kakor luna. Pa mora biti že res. — Glede društvenih razmer Ti pa zelo svetujem, da si vzgostite naraščaj, da društvo ne razpade, ko starejši popustite z delom. — Tako dolga doba čakanja ni primerna in tudi ne brez nevarnosti; svetujem Ti, da si zelo previdna! Piši, kako bo!

Trst, ki ga veter maje. Tako dolgo ime, pa tako kratko pismo! Takih oblakov je vedno dovolj v življenju; pa se razkrope in zopet sije solnce. Tak nemir in nestalnost v duhovnem življenju pa sta včasih tudi koristna: silita srce k višku, hočeta več gorečnosti in stremljenja za dobro. — Pomisli, kako je s Teboj!

Perla. Veseli me, da si rada prišla in da Ti list ugaja. Glede priloge pa ti lahko svetujem, da vsak vzorec lahko poenostaviš, ali delaš s preprostejšim vbodom, pa boš porabila manj časa. Kroji za krila in bluže itak pridejo na krojni poli, poleg tega pa tudi še večkrat pri ročnem delu razni okraski zanje. — Le oglasi se šel!

Zorka J. Prosim celo ime! Zdravniku piši sama! Na sanje navadno ne polagamo kaj prida vrednosti. Če misliš, si jih lahko razložiš po svoje! Bog!

Strta mladost. Imamo načela, imamo vero, imamo Boga. —

Trpeča. Prav z zanimanjem sem prečitala Tvoje obširno pismo, v katerem opisuješ žalostne razmere. Rada verjamem, da Ti je hudo, ko pa pomagati ne moreš. Prav res je najbolje, da mnogo moliš. Bog bo gotovo vse tako uredil, kakor ve, da je prav. In vse to trpljenje Ti je dobra šola. Drugič moraš še poročati, kako bo!

Vsem mnogim, ki so poslale svoja velikonočna voščila in pozdrave, se prav iskreno zahvaljujemo zanje. Lepe pozdrave vsem!

N * A * Š * D * O * M

Slovenske gospodinje, žene in matere najodločneje odklanjamo nečuden napad nekega advokata na naše slovenske domove, kakršnega si je dovolil ob priliki zagovora svojih dveh klientov pred sodiščem. Začudene se vprašujemo, kje je tisti kmetski dom, ki ga je imel za vzorec svojim izvajanjem. Pogledat naj pride domove, v katerih gospodinjimo »Vigrednice«.

F. G.:

Mlada gospodinja piše.

Draga prijateljica! Torej mi verjameš vse ono, kar sem napisala v aprilski »Vigredi«? In si že tudi sama premissljevala, kako in kje bi začela spreobračati svet?

Dekle drago, kje bova torej začeli? Ali pri očetu, ki nam je zadnjič dal pokušati domačo kapljico, pa je prst držal v kozarčku, ko ga je prinesel na mizo? (To je že star običaj, da za vse goste prinesejo le en kozarček, ki potem kroži od gosta do gosta!) Ali pri materi, ki je zavihala kar predpasnik, da je malčku utrla svečke pod nosom? Veš kaj? Morda bi bilo najbolj pametno, če bi začeli kar pri najmanjšem, ki še nikdar ni slišal o snagi in zdravstvu, pa mu vendar zamerimo, ko tako dobrodušno pobere cucelj v smeteh in ga brez vseh ceremonij nese naravnost v usta.

Zakaj obupavaš, da ne bomo dočakali lepših časov, če bomo šele najmanjše začele učiti snage! Ne smeš biti tako črnogleda! Le spomni se, kako otroci iz soseščine pri Vas nikdar ne upajo tako rogoviliti in ravsajati kakor doma. Včasih pa kateri le oživi in po stari navadi hoče splezati z umazanimi nogami na klop ali pa bi s svojimi ne baš snažnimi rokami rad posegel v skupno skledo. Ali nismo takrat krive me, ko dajemo otroku potuho in se hočemo prikupovati materi: »Nikar ne kregaj reveža; saj otrok še nima pameti!« Ali ne uvidiš, da me podiramo še ono, kar mati tako redkokrat gradi?

Kolikokrat mi brezmiselno blebečemo vpricho otroka: »Joj, kako lep otrok je to, kakšno krasno oblekco ima spet danes!« Nikdar pa ne pomislimo, kako hitro vzkali ničemurnost v takem malem človeškem srčecu. Dajva, prijateljica, poizkusiva, mo-

goče bo otrok enako sprejemljiv za nauke o snagi!

Ko pridejo mali sosedge prvič na obisk, so navadno plašni in neokretni in pazijo na vsako našo kretnjo in posnemajo. Zato bodo radi s teboj vred osnažili čevlje pred vrati in v sobi ne bodo lezli po stoli in mizah, ako jim boš pripravila nizke klopice, na katerih bodo brez težave sedeli. Če si boš sama pred jedjo vedno umila roke in jim nikdar ne boš hotela odrezati in izročiti kruha, če ne bodo imeli snažnih rok, se bodo kmalu navadili na snago. Če boš sama tako dosledna, da prav ob nobeni sili ne boš brisala njihovih noskov ob svoj ali tuj predpasnik, potem se kmalu ne bo več treba jeziti, da so njihova krilca ob robu kakor poškrabljena. In sedaj, ko bodo otročiči bos, pač ne boš smela biti sama nikdar tako trudna in ne malčki tako zaspani, da bi jim dovolila v posteljo z umazanimi nogami.

Pravijo, da vsa skrivnost tiči v tem, da začnemo. Slabe navade otroci pobežejo sami, da jih navadimo dobrega, je pa že treba nekoliko truda. Ves trud prvih tednov pa bo bogato poplačan, ko se pozneje ni treba jeziti nad malimi umazančki ali pa se sramovati ob nenadnem obisku. Torej, pogumno začniva pri najmanjših!

Gospodinjstvo.

(Nadaljevanje.)

Osma zapoved za vzorno gospodinjstvo se glasi: Ne delaj se, da si več izdala, kakor si v resnici! — Tvoja prijateljica ima god in ti jo obdariš z malim darilcem, ki nisi zanj dala več kot pet dinarjev; ti pa delaš, kakor da si ji prinesla kdo ve kakšno dragocenost, ki je veljala najmanj sto dinarjev. Štem prijateljico varaš in jo zapeljuješ, da bo prihodnjič, ko ti bo vrnila, izdala večjo vsoto, kot pa jo zmore njen možnjček. — Daljni sorodniki te pridejo obiskat in ti jih pogostiš, kar je vse v redu. Nikakor pa ni prav in tudi ne pametno, če se hočeš postaviti in pri tem sežeš čez mero, t. j. tako, kakor ne zmoreš in kakor svoji družini v največjih praznikih ne postrežeš. To izgleda, kakor bi hotela reči: »Ali vidite, kako smo pri nas bogati?« Pri tem pa varaš goste in — sebe.

Še večja krivda pa te zadene, če se spozabiš in celo svojo družino varaš, svojega moža, ki ti je najbližji. So gospodinje, ki so toliko sebične, da hočejo imeti na vsak način

obleko, bluzo, predpasnik, ruto, a ker si vsega tega ne morejo kupiti, ne da bi preveč obremenile gospodinjstvo blagajno, si izmislijo zvijačo. Svoje izdatke za gospodinjstvo v gospodinjstvo računsko knjigo umetno povečajo, to se pravi, vpišejo večjo vsoto, kakor so jo izdale, da dobe denar in ustrežejo svoji ničemurnosti. To je potvara in poštene slovenske gospodinje nevedno dejanje, pa najsi se zgodi tudi zaradi ljubelega miru. Taka stvar ima za spremstvo vedno še kaj drugega in ne pospešuje miru pri hiši. — Vsaka pa bo našla pri sebi ali v svoji najbližji okolici tudi še marsikak zgled, ki bi ga lahko postavila v to vrsto.

Dosedanjih osmero zapovedi za vzorno gospodinjstvo nam je povedala, kako naj gospodinja ravna s svojimi dohodki in izdatki. Zadnji dve pa jo bosta opozorili, kako naj ravna s svojim delovnim časom in s svojimi delovnimi močmi. Deveta zapoved se torej glasi: Delaj, dokler si krepka.

To velja za vse tvoje življenje, potem pa tudi še za vsak posamezni dan. Če vsak dan samo pol ure lenariš ali preklepetaš s sosedo, je to na teden 3½ ure, na mesec 10½ ure, na leto 126 ur, t. j. več kot pet celih dni po 24 ur.

Če imaš napraviti kako delo, — in koliko jih imaš vsak dan! — ne odričaj ga na jutri. Saj že tisti naš stari pregovor pravi: Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri! Zaradi takega odlašanja je že marsikatero gospodinjstvo prišlo iz reda. Gospodinja, ki ob pravem času zašije luknjo v raztrganih hlačah svojega sinka in malo luknjico v svojih nogavicah zamaši, preden pokaže golo peto celi hiši, prihrani mnogo novih hlač in nogavic.

Če ob pravem času nakrmi prašiče, ob določenem času pomolze, navadi živino na red, ki je bil še vedno nosilec blagostanja.

Še in še bi našle vsaka v svojem delokrogu zgledov za utemeljitev te zapovedi; vsi ti in taki zgledi nam samo kažejo, da mora porabiti gospodinja, ako hoče obiti to zapoved, mnogo več časa in tvegati več moči, kakor pa če se ob pravem času spravi k delu, ki ga itak mora izvršiti. Taka neekonomična poraba časa in moči pa, umevno, gospodinjstvo predčasno izčrpa ter potrebuje potem več počitka, ki si ga pa ne more privoščiti in zato hira in slabi. Prav to pa plaši marsikatero dekle, da bi prevzela gospodinjstvo. Že zaradi dobrega zgleda bi morala vsaka gospodinja čas in moči pametno rabiti.

In vse to omenja deseta zapoved, ki pravi: Počivaj preden si izčrpana! Res je, da se je več ljudi skvarilo od lenobe, kakor pa od dela; a za gospodinjto pomeni ta zapoved resno svarilo. Po delavnicah in tovarnah je določen delovni čas na osem, devet, kvečjemu deset ur. Gospodinja takega delovnega časa nima in ga tudi imeti ne more; saj smo ob začetku naših letošnjih razmotrivanj to ugotovile. Prav zato pa mora sama paziti, da si privoščiti toliko počitka, kolikor

je potrebno, da se čim dalje ohrani svojim dragim in svojemu domu. Vedeti pa mora tudi, da vsako delo tem bolje in popolneje opravi, čim bolj je pri moči, da pa tisto delo, ki ga opravlja preveč utrujena, ni dobro in ga mora večkrat popravljati.

Prav tu sem pa spada resno opozorilo gospodinjji, naj pri delu ne hlasta in ne vihra. Saj vse vemo, da ima in mora imeti vsako delo tudi svoj čas; zato pač gospodinja od skakanja zdaj k temu, zdaj k onemu delu res nima prave koristi. Tudi površnost pri delu bi bilo treba tu omeniti in še marsikaj, kar pa si dopolni lahko vsaka čitateljica sama.

To bi bile desetere zapovedi, ki veljajo za dober napredek gospodinjstva. Seveda gospodinja, ki jih bo izpolnjevala ne bo postala milijonarka, pač pa bo zadovoljna in vesela blagostanja v svojem gospodinjstvu.

Vprašanja iz gospodinjstva.

K vprašanju »Priateljice kokoši« v zadnji številki je poslal g. živinozdravnik L. Kocjan te-le dopolnilne vrstice:

Priateljice kokoši. Uspeh zdravljenja kokoši, ki so prehlajene, je odvisen od točne ugotovitve bolezni. Pogosto ima žival poleg nosnega katarja in izcejanja iz nosu tudi druge manj vidne znake bolezni, kateri so pa bistveni za dotično bolezen in Vam priporočam, da v slučaju pogina kokoši, pošljete takoj potom Vašega županstva poginjeno kokoš dobro zavito v papir in položeno v leseni zabojček na Državni veterinarski bakteriološki zavod Ljubljana, kateri Vam bo preiskal kokoš in ugotovil vzrok pogina Vaših kokoši. Dobro je, če priložite tudi obvestilo o poteku bolezni. Če Vam hira več kokoši na podobnih znakih ali če od časa do časa druga za drugo počasi ali v kratkem poginjajo, razen če jih sami, v bojznosti da Vam ne poginejo in da ne utrpíte škode, preje ne zakoljete, je zelo verjetno da so kokoši obbolele vsled okuženja z nalezljivimi kalmi kokošjega tifusa, jetike, itd. in omenjena zdravila ne bodo imela uspeha.

G. živinozdravnik bo radevolje dajal navsvete iz živinozdravstva tudi v bodoče, v kolikor so splošnega značaja in ne potrebujejo praktične živinozdravniške pomoči.

Kuhinja.

Telečje meso z rezanci. $\frac{1}{2}$ kg telečjega mesa zreži na drobne koščke. V primerno veliki kozici razbeli mast, deni vanjo žlico zrezane čebule, meso in malo soli. Ko se meso rumeno opeče, prilij vroče mesne juhe ali vode, dodaj pest štirioglatih rezancev ter pusti da še vse skupaj 8—10 minut vre. Preden jed odstaviš od ognja, prideni košček limonove lupine, žlico kisa ali kaper.

Jeterni hlebčki ocvrti. 15 dkg telečjih jeter prav drobno zreži, prideni opražene kruhove drobtine, raztepeno jajce, žlico presnega masla, žlico zelenega peteršilja in soli. Vse skupaj dobro pregneti, napravi majhne hlebčke, potresi jih z drobtinami in v razbeljeni masti naglo ocvri. Serviraj jih s kakršnokoli solato ali kompotom.

Zdrobove kocke. Sežvrkljaj v primerni posodi 4 rumenjake in malo soli. Prideni trd sneg 4 beljakov, rahlo vmešaj 5 žlic pšeničnega zdroba, deni v dobro pomazano pekačo ali kozico in počasi peci. Ko se ohladi, zreži v majhne kocke in jih deni v skledo. Okrog deni vence kuhanih čespelj ali kako drugo kuhano sadje.

Smetanov krompir. Skuhaj 6—8 krompirjev, olupi ih in zreži na tanke koleščke. V kozici razbeli žlico presnega masla, deni vanj zrezan krompir; prideni 3 žlice drobno zrezanega zelenega peteršilja, 2—4 žlice kisle smetane, pokrij kozico in pusti nekaj minut na ognju. — Primerna jed za večerjo.

Sirove kroglice z orehi. $\frac{1}{2}$ l svežega sira, 3 žlice goste kisle smetane ali presnega masla, žlico zrezanega zelenega peteršilja in malo soli dobro premešaj. Iz te priprave naredi majhne kroglice, potresi jih z zmeletimi orehi ali lešniki in serviraj kot samostojno jed. (S peteršiljem zboljšamo okus in dosežemo priključivo zunanost jedi).

Omelete z grahovim nadevom. V kozico deni $\frac{1}{2}$ l zelenega graha, malo vode (da se grah ne pripali), posodo pokrij in duši grah, da se zmešča. Na to ga pretlači, prideni žlico stolčnega sladkorja in opražene kruhove drobtine. S tem namaži omelete, jih zavij ter potresi s sladkorjem.

Vprašanja iz zdravstva.

Odgovarja dr. M. Justin.

A. M. (Kapla V.) Zdravnik Vam je pred nekaj leti ugotovil, da ste bolni na »srčnih živcih«. Pomagalo Vam je. Sedaj pa se Vam bolezen zopet ponavlja; začne Vam »jiti« od srca in potem po celem životu čudna vročina in srce Vam strašno tolče, pred očmi se Vam kar megli, potem si pa hitro denete mrzle obkladke ali pa naribate hrena in to Vam pomaga, če ne bi kakor mislite kar obstala. Ste mati dveh otrok. Mož se ne briga za Vas in Vam tudi ne da denarja, da bi šli k zdravniku.

Ne bojte se, ta bolezen ni nevarna in ne boste obstali. Samo ne jezite in ne žalostite se preveč, ker to srce uničuje. Veselo vdano izvršujete svoj življenski poklic, pa Vam bo veliko bolje. Obkladki, če je sila so dobri, sicer pa so glavna zdravila za Vas v Vas sami: da se ne žalostite. Za Vaše »srčne živce« je dobra volja, veselje in vdanost najceneje in najboljšee zdravilo. Mati dveh otrok, da ne bi bila vesela!

Zalostna. Do 18. leta niste poznali nobene bolezni. V gotovi dobi so Vas začele noge boleti v stopalu, da mnogokrat niste mogli

hoditi. Po par mesecih Vas je začel boleti želodec. Prebava ni bila v redu, zaprtje Vas je mučilo, glava Vas je bolela in veselje do dela Vam je ginilo tako, da ste morali službo pustiti. Domača hrana in delo na polju Vam je stanje izboljšalo, toda »perila« niste imeli skozi 3 mesece, trebuh napet in pri vsakem delu težko dihate. Mnogokrat se zelo razburite, postajate nervozna. Z Vami ni nekaj v redu, zdravnik, ki Vas je pregledal, gotovo ve. Svetujem Vam pa še, da naj se ugotovi vzrok težkega dihanja pri delu. Pljuča in srce naj se še pregledajo rentgenološko, morda bi bilo treba pregledati tudi vodo.

Gretica. Večkrat ponoči, ko se Vam sanja, govorite in vstanete. Sestra Vas zbudi in Vi se dobro zavedate, kaj ste počenjali. Da Vas sestra zbudi, je prav, sicer bi si lahko kaj škodovali ali vsaj se prehladili. Ne jejte zvečer razven malo mleka nobene druge reči, glejte da greste redno na stran, da imate mirno življenje, da se ne vznemirjate in da — ne pijete alkoholnih pijač. Če bi bilo pa le hujše, pa je treba k specialistu za živčne bolezni.

Planinka M. S. Stara ste 18 let, pa tehtate 70 kg in to Vam povzroča velike neprilike in nejevolje, rada bi postala bolj suha. Mesečno perilo imate v neredu in izostaja, in belo perilo imate. Poročiti bi se morala, pa Vas gornje ovira. Bojite se tudi, da bi ostala brez materske časti. Udajate se tudi samooskrbnstvu. Pri Vas je telesna dispozicija drugačna kakor pri drugih. Delovanje notranjega izločevanja spolnih žlez pri Vas ni tako kakor pri drugih. Samooskrbnstvo takoj opustite in ga nikdar več ne nadaljujte. Glede možnostve in bodočega materinstva bi pa bilo govoriti z izkušenim zdravnikom, morda specialistom za ženske bolezni.

M. B. Bolehate že od 24. leta. Želodec in hrbet Vas je naprej bolet, pljučno in ledvično ste pozneje zboleli. Ko ste šli na vodo, Vas je pekla voda in to se Vam ponavlja vsak mesec pred ali po perijodi in vsled tega Vas to zelo vznevoljava. Kopali ste se zadnji dan perijode in Vi mislite, da Vas vsled tega peče. Delali ste nato polkopeli v hrastovem lubju. Bili ste pri več zdravnikih na rentgenu in vse Vam nič ne pomaga. Iz vsega vidim, da imate res kronično obolenje, ki pa ni smrtno nevarno. Svetujem Vam, držite se enega zdravnika, ki je izkušen in Vas pozna. Solnčenje in sicer prav po predpisih Vam bo koristilo, popolnoma pa ne upam, da bi se kaj kmalu ozdravili, ker se to ne da kar čez noč doseči. Obupati Vam pa ni treba.

Sirota brez matere. Ko ste bili še otrok pri 12 letih, so Vas noge zelo bolele in včasih ste kar padli, pozneje se Vam je stanje izboljšalo, toda ni še dobro. Le zvečer Vam oteko in zjutraj je zopet dobro. Vsako delo in hoja pa zopet povzroči bolečino in oteklost. Svetujem Vam sledeče: Imejte noge povite. Zjutraj, ko ste še v postelji, povijte jih z zato pripranim povojem, zvečer v postelji jih pa zopet odvijte.

Dolores. Imate neko dolgotrajno ušesno bolezen kot posledica škrlatinke. Teče Vam iz ušes in šumi Vam. Dokler Vam bo teklo iz ušes, Vam bo šumelo. Bolezen se da sčasoma popraviti popolnoma, ozdraviti pa težko. Glejte da Vas vrat ne bo bolet, da nimate naha in da si vrat in usta marljivo spirate, če z drugim ne s topla abjišovo vodo.

Bela gora. 17 let stara in imate krive noge. To je posledica rahitisa ali angleške bolezni. To se sedaj ne da več popolnoma odpraviti.

Ivana A., Slovenija. Pred leti ste ozebli v nos in Vam sedaj večkrat zateče in je rdeč. To je ozeblina. Glejte, da se varujete mraza. Popolnoma pa se to ne da ozdraviti.

Uboga. Stara 31 let, s štirimi otroki, ste se prestrašila in vsled tega trpite na živčnih napadih, nervozna ste, vse Vas vznemirja in razburite in vstrašite se hitro. Glava Vam je kar zmešana. K zdravniku ne morete, ker je mož brezposeln. Revica! Nič ne obupajte! Tudi to se da popraviti, samo mirnega življenja bi Vam bilo treba. Miru pa mati s štirimi otroki ne more kar tako dobiti. Morda pa s časom Vaš mož le dobi kako službo in bo potem tudi za Vas bolje, ker boste bolj mirna. Vse, kar Vas bi utegnilo razburjati ali vznemiriti, vse to že vnaprej od sebe odganjajte v kolikor morete. Sicer pa zaupajte, da bo enkrat bolje in se bodo razmere tudi Vam zjasnile in lepši dnevi zasvetili, tedaj boste pa popolnoma ozdravili.

L. F. Mož Vam je močno vdan pijači. Po pijačevanju je nemiren in ne more spati, prizna, da mu škoduje pijača, a ne more se je odvaditi. Svetujem, da menjate vlogo s prednjim odgovorom »Uboga« in postane Vaš mož brezposeln, da ne dobi nobenega denarja za pijačo, ali pa da vas za pijačo namenjen denar da »Ubogi«, ki ima štiri otroke in moža brez službe. Če ne bo dobil pijače, bo ozdravel. To morate doseči.

Verona. Pred 10 meseci ste dobili hud suh kašelj, prehladili ste se, težko ste dihili. Perijoda Vam je izostala, zdravnik Vam je ugotovil začetek jetike. Vsako delo Vam je Vaše stanje poslabšalo, perijoda je sčasoma postala redna, stanje se zboljšalo, toda v prsih Vas še vedno boli. Izmeček je zadnji čas okrvavljen. Prebava Vam je zadnji čas začela nagajati in zaprtje Vas muči in krvavite pri veliki potrebi. Na laktih in kolenih ste pa tudi opazili luskinaste izpuščaje, tudi v lasih imate to za ušesi. Glede bolečin v prsih bi bilo treba rentgenološkega pregleda. Po popisu se bi ta bolezen lahko ozdravila. Zaprtje treba preprečiti na vsak način, tudi s klizmami, klistira naj Vas babica in pozneje sami, delajte pa vedno po potrebi sedečo kopel, da se zadnje črevo drži čisto in snažno. Ne rabite nikdar papirja! Luskinasti izpuščaj se da pregnati s solničnimi kopeli vsako leto. Pozimi pa zopet pride. Dogovorite se z Vašim zdravnikom glede izpeljave tega zdravljenja.

Aničica. Nimate zdravih oči, po dolgem šivanju in vezenju Vas bolijo, začne se Vam

megliti in oko se Vam vvroči. Dajte se nemudoma pregledati od špecialista za oči, ki Vam morda določi očala. Pretiravati pa nikdar z vezenjem in šivanjem. Marsikatera si je pokvarila s tem oči in živce za vedno. Zoper prhljaje v lasih na glavi se dobijo zdravila. Sčasom se da to zboljšati. Trajno ondulacijo odsvetujem. Še ti lasje Vam bodo izpadli sčasoma, ker jih ne boste mogli čistiti. Obsevanje z višinskim solncem bi Vam utegnilo zelo koristiti.

M. M. Mnogo trpeča. V 6. letu ste imeli škrlatinko, za njo vodenico, 9 mesecev ste ležali. Delo Vas je zelo utrudilo. V 19. letu ste dobili perijodo po osem dni trajajočo. Večkrat je izostala, zlasti če ste imeli dosti skrbi in žalosti. V zadnjem času zlasti Vam začno noge otekati pri delu; delati morate sedaj hudo, ker ste najstarejša. Pri tem Vas muči hud glavobol, ne morete spati in menite, da morate obupati. Vrtoglava ste, srce Vam hudo bije, če greste v breg, vedno morate postajati, da se oddahneta. Sapa je težka. Vro-

čina Vas muči, da kar z Vas teče in po leti se celo noč ne morete shladiti. Zeja Vas zelo, čim bolj ste slaba, tem bolj ste žejna, če pa vodo pijete, Vas pa želodec boli. Jeste vedno lahko in takoj ste zopet lačna in kar tresete se, dokler ne dobite jesti; vendar Vam ne tekne, ker ste vedno bleda in suha. Po telesu se Vam izpuščajo majhni mozolji, ki Vas srbe, in tako Vam vedno kaj »fali«. Iz Vašega popisa bolezni spoznam, da imate srčno napako in da se Vaša narava krčevito bani vodenice. Ono potenje, ki Vam je tako mučno, je v Vašo rešitev. Ne pijte preveč vode. Izpuščaji so gotovo v zvezi s krvjo. Neredna perijoda istotako. Vrtoglavost, težka sapa in otekle noge tudi. Ne delajte napornih del in ne bodite obupani. Vaša narava je žilava in ne bo Vas še kmalu konec, čeprav Vam vedno kaj »fali«. Kar mirno nosite svoje križe. Izogibajte se alkohola in vseh težkih telesnih del in vzemirjenja. Z voljo gre precej, če človek hoče. Zdravila boste rabili pozneje enkrat, ko bo potreba. Za enkrat Vam Bog ni dal denarja, zato pa žilavo naravo.

D ♥ O ♥ M ♥ A ♥ I ♥ N ♥ D ♥ R ♥ U ♥ G ♥ O ♥ D

Papež proti lepotnim tekmam. Vatikanski list »Osservatore Romano« priobčuje papežev izjavo proti lepotnim tekmam. Papež pravi, da je treba lepote konkurence zvržati iz objektivnih in subjektivnih razlogov. To je barbarski kult telesa, častihlepja in golote. Katoliška dekleta poziva, naj pri teh tekmah ne sodelujejo. Opozarja na strašno usodo teh deklet. Omenja »miss Francije 1930«, ki jo je zaročenec zapustil, nakar je znorela. Druga je ubila svojega moža, tretjo so našli v parku mrtvo i. t. d.

Občinsko volilno pravico so si priborile žene na Japonskem.

Med prvimi zakoni, ki jih je narodna skupščina v Češkoslovaški republikli zglasovala, je bil zakon o razporoki. Od njegovega

postanka do danes je bilo že nad 90.000 razporok.

Zenske policaji v Sovjetski Rusiji. Nekaj so jih že sprejeli v službo. Nameravajo jih pa še sprejeti toliko, da jih bo 20% v številu celokupne policije. Zenske bataljone v armadi pa že itak imajo. — Tudi emancipacija žene!

Slov. kršč. zveza v Ljubljani je dne 7. marca 1931 priredila dobrodelno prireditvev v korist počitniške kolonije, ki jo vsako leto z uspehom prireja. Tudi letos je ta prireditvev lepo izpadla. Prvi del programa je obsegal izvirno Kuncičevo igrico »V kraljestvu zdravlja in židane volje«. V drugem delu programa so pa otroci izvajali v 10 pisanih prizorčkih »En dan v počitniški koloniji«. Napeve za te prizorčke je skomponiral St. Premrl.

D ♦ O ♦ B ♦ R ♦ E ♦ K ♦ N ♦ J ♦ I ♦ G ♦ E

Izšla je 175 strani obsegajoča knjizica pod naslovom »Francoščina brez učitelja«, ki predstavlja prvi del zgoščenega, najpreprostejšemu človeku dostopnega učbenika francoskega jezika in ki obsega osnovne pojme iz francoske slovnice. Knjiga je namenjena najprej samoukom. Tudi bo zlasti jako dobrodošla našim izseljencem, ki odhajajo v Francijo, pa tudi tistim, ki so že v Franciji, da si bodo prilastili znanje tega svetovnega jezika. Te prepotrebne in tako zelo posrečene knjige smemo biti zares veseli, tem bolj, ker je založba nastavila tako zelo nizko ceno, da je

vsakomur mogoče nabaviti si to dragoceno delce. Brez poštnine velja namreč prvi del Lebnove »Francoščine brez učitelja« le 28 dinarjev, s poštnino 32 Din. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in vsaka druga knjigarna v Sloveniji.

Victor Hugo: Leto strahote 1793. Ljudska knjiznica. Roman »Leto strahote 1793« spada med zgodovinske povesti. Snov je vzeta iz viharne dobe francoske revolucije, vendar bi zaman iskali v romanu zgodbe, ki bi bila kot pripoved v sebi zaključena celota. Iz vsega, kar nam pisatelj

pripoveduje, naj bi v prvi vrsti doumeli duhovno bličje tistega časa, ki tvori prav za prav resnično ozadje vsega pripovedovanja. Cena Din 28 broš., 40 Din vez.

Pierre l'Ermite: Deklica z odprtimi očmi. Ljudska knjižnica 36, Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Izven programa, ki je bil določen za Ljudsko knjižnico« Jugoslovanske knjigarne v okviru njenih knjižnih zbirkan na mesečno plačevanje, je pravkar izšel v doslej običajni zunanji obliki prevod Pierre l'Ermitovega romana »Deklica z odprtimi očmi«. Pierre l'Ermite je znan podlistkar, tudi v »Slovincu« je izšlo nekaj njegovih prikupnih podlistkov, najbolj znan pa je med nami po svojem znamenitem romanu »Žena z zaprtimi očmi«, ki je v slovenskem prevodu našel ogromno število čitateljev in občudovalcev. Nič manjšega uspeha ne bo imel s podobnim naslovom, vendar povsem neodvisno od onega napisani roman »Deklica z odprtimi očmi«, ki ga prinaša novi zvezek »Ljudske knjižnice«. Velja v platno vezana 42 Din, broširana 30 Din. Naročniki »Ljudske knjižnice« v okviru knjižnih zbirkan Jugoslovanske knjigarne na mesečno odplačevanje dobe knjigo s 25% popustom, to je vezano v platno po 31.50 Din, broširano pa po 22.50 Din, vendar tega zneska ni mogoče plačati na obroke, kakor za nobeno s 25% popustom naročeno knjigo.

John Svensson: Prigode malega Nonija. Zbirka mladinskih spisov. Pričujoča knjiga je eno izmed onih redkih del mladinske literature, ki jim moramo brezpogojno priznati veliko življenjsko in umetniško pristnost. Pisatelja pri nas dosedaj še nismo poznali, zato moram povedati najprej nekaj malega o njem. John Svensson je doma z Islandije in je po poklicu duhovnik-jezuit. Moramo biti za drobno knjižico, ki je tudi zunanje okusno opremljena, resnično hvaležni. Naj sežejo po njej vsi, ki jih žejajo po lepi in dobri knjigi. Cena 40 Din.

Felix Timmermans: Župnik iz cvetočega vinograda. Leposlovna knjižnica. V povesti si vse podaja roke v luči vere katoliške: zemlja in človek in Bog. In v tem je toliko lepote, kakršne nikoli ne more nuditi nobeno delo naturalistične umetnosti! In pisateljeva vera je resničnost, je ustvarjena vizija, sreča in svoboda. Prav tako pa je njegova umetnost živa in prepričevalna: podpira jo ustvarjajoča iznajdljivost pesniške domišljije in resnično čustvo, ki kar kupičita bogastvo kristalno čiste lepote njegovega umetniškega sloga. Vsaka Vigrednica naj knjigo čita! Cena broš. 35 Din, vez. 45 Din.

François Mauriac: Gobavca je poljubila. Leposlovna knjižnica. François Mauriac je umetnik svetovnega slovesa. Dasi odločen katoličan, ga je treba imenovati med onimi, ki danes zavzemajo vodilna mesta v francoski književnosti. Slovenci nimamo tovrstnega pripovednika. Njegova knjiga ni za zabavo, ampak za resno razmišljanje. Priporočamo jo zrelim Vigrednicam. Cena broš. 30 Din, vez. 40 Din.

Ivan Pregelj: Magister Anton. Zbirka domačih pisateljev. Izbrani spisi Ivana Preglja imajo v prvi vrsti namen, zbrati ves pomembnejši pisateljev literarni tekst in sicer v avtorjevi osebni redakciji. To je bilo res že neobhodno potrebno, saj spričo pisateljeve izredne plodovitosti že davno ni bilo mogoče vzdržati pregleda čez njegovo delo. Roman obsega dva dela z naslovi »Trije žerjavi« in »Dobri pastir«. Ideje dela je pisatelj sam izrazil v mottu, ki je vzet iz Sv. pisma: »Kaj se Vam zdi? Če ima kdo sto ovac in katera izmed njih zaide, ali ne pusti na gorah devet in devetdesetih in gre iskat tiste, ki je zašla?« In »Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovco ni skrb.« Glavna postava romana je »magister« Anton od Mahničev, podoba takega dobrega pastirja, ki gre od dežele do dežele, samo da bi našel in rešil propada sina nesrečnega odpadnika Jurija Stradiota — »izgubljeno ovco« Pavla Skalca. Dejanje se godi v času reformacije na Kranjskem in na Krasu v 16. stoletju. Cena 45 Din broš., 60 Din vez.

France Veber: Sv. Avguštin. Zbirka »Kosmos«. Zbirka poljudnih znanstvenih in drugih spisov — »Kosmos« — se ni mogla pričeti lepše nego z izdajo pričujoče Evbrove studije o sv. Avguštinu. S tem smo tudi Slovenci vredno proslavili tega izrednega in edinstvenega duha, velikega človeka, misleca in svetnika, »ki se ga mora ob 1500 letnici njegove smrti enako hvaležno ter dostojno spominjati opojna, svetska in cerkvena Evropa«, kakor pravi pisatelj v uvodu. Cena Din 80.

V malokateri povesti so slikani ženski značaji tako lepo kakor v povesti: »A njega ni...« in »Kraljica Estera«. Ti povesti bi moralo imeti in prečitati vsako slovensko dekle. Dekleta sežite po njima! Dobita se v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi ter v Mariboru v Cirilovih knjigarnah po 15 Din.

Pridobivajte novih naročnic!

Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša 25 Din, z mesečno prilogo 50 Din, če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le 20 Din; za inozemstvo 32 Din, s prilogo 64 Din. — Izdaja Konzorcij Vigredi (Vida Mašič) v Ljubljani, Ljudski dom. — Uredništvo in upravnitvo je v Ljudskem domu.

Za tiskovni sklad Vigredi

so v zadnjem času darovale:

Petrač Jelica, Guštanj	Din 10.—
Skrbec Slavka, Poklek	» 3.—
Leban Verica, Črenšovci	» 1.—
Radovan Jožica, Kranj	» 5.—
Repolusk Olga, Cinžat	» 5.—
Sušnik Hilda, Ljubljana	» 10.—
Rautner Mara, Šmartno ob Paki	» 5.—
Dr. P. Gvido Rant, Ljubljana	» 5.—
Barlič Marija, Peče	» 5.—
Špur Lucija, Gradišče	» 5.—
Krepfl Neža, St. Nicolai	» 10.—
Medvedova Janja, Radeče	» 10.—
Remec Vera, Ljubljana	» 5.—
Strgulec Anica, Begunje	» 5.—
Burja Betka, Gorje	» 5.—

Skupaj Din 89.—

Zadnji izkaz » 2125.50

Tiskovni sklad se še priporoča.

Vsota: Din 2214.50

Storite svojo dolžnost, širite Vigred med svojimi prijateljicami!

Od dobrega najboljšje je le

GRITZNER-ADLER

šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba! Najboljši material!

Pisalni

stroj

v

3

velikostih!

Na veliko!

Na malo!

GALANTERIJA

nogavice za dame, gospode in otroke, srajce, ovratniki, **kravate**, triko-perilo, puloverji, sprehajalne palice, dežniki, nahrbtniki, ženske torbice, razne ščetke in ogledala, dišeča mila, razni **trakovi** in **vezenine**; **kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in tapetnike.**

Cepilni noži, škarje za trte, Solingen-noži in škarje itd. po najnižji ceni samo pri trrdki

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

(Za vodo, blizu Prešernovega spomenika)

Čekovni račun št. 12.005 - - - - Telefon št. 2913

Cene solidne!

Postrežba točna!

Slišali in čitali ste že nešteto krat, da je knjiga človeku nujno potrebna, da ni luksuz za bogatine, niti samo za učene ljudi, marveč da je potrebna vsakemu.

LJUDSKA KNJIŽNICA

je resnično za vsakega.

VSEBINSKO

so knjige Ljudske knjižnice pristopne in za čitanje priporočljive slehernemu človeku, kajti izbrane so tako, da ne nudijo te knjige nobenih posebnih težkoč, takih, ki bi jih najpreprostejši človek ne mogel premagati. Z druge strani pa je vsaka knjiga tudi trajne vrednosti in toliko pomembna, da jo je vredno hraniti doma, imeti jo ne le izposojeno, ampak v trajni posesti, da jo moreš o priliki v drugo in v tretje čitati, da jo ima na razpolago vsa družina in da ostane kot dragocena dediščina še potomcem.

NABAVNA CENA

je tako nizka, da jo zmore skoraj vsak, še tako siromašen človek, saj velja Ljudska knjižnica samo Din 12.— na mesec. Vsako leto izide šest krasnih v polno platno vezanih knjig, to se pravi vsak drugi mesec ena, vsak mesec pa je treba plačati le Din 12.—, tako da velja vsaka knjiga Din 24.—. Za to ceno takih knjig ne dobiš nikjer.

V letu 1930/31

so že izšle in še izidejo v Ljudski knjižnici za njene stalne naročnike sledeče knjige:

Victor Hugo: Leto strahote 1793

Maurice Constantin-Weyer: Usodna preteklost

Lewis Wallace: Ben Hur I. del

Lewis Wallace: Ben Hur II. del

Henrik Sienkiewicz: Skozi pustinje in puščavo

I. Remizov: V sinjem polju

Poleg Ljudske knjižnice izdaja Jugoslovanska knjigarna še Leposlovno knjižnico, Zbirko domačih pisateljev, Zbirko mladinskih spisov in »Kosmos«, zbirko poljudnoznanstvenih in gospodarskih spisov, potopisov, spomino v itd.

Zahtevajte prospekt, ki Vam ga knjigarna pošlje brezplačno. Naročite se po dopisnici in navedite natančen naslov.

Kdor se naroči, se je obvezal za 1 leto.

Vsak naročnik knjižne zbirke ima pravico do 25 % popusta na vse knjige iz založbe Jugoslovanske knjigarne, izvzemši šolskih.

Za
Vaše perilo

le
terpentinovo

milo

Liatorog

**Jugoslovanska
tiskarna
v Ljubljani**

Najbolje izrejena:

Tiskarna
Knjigoveznica
Klišarna
Kameno-, offsettisk
Bakrotisk

Prvovrstna izvršitev
Zmerne cene

**Najmodernejša
grafika
Jugoslavije**

Priporoča se
prvi slovenski zavod

**VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA**

LJUBLJANA
Miklošičeva cesta

Podružnice:

CELJE, Palača Ljud. posojilnice
ZAGREB, Starčevićev trg 6
SARAJEVO, Aleksandrova c. 101
SPLIT, Ulica XI. puka 22
BEOGRAD, Poincaréova 2

*To so popolnoma
nepotrebne
skrbi...*

Kadar se zgodaj spomladi trenutno solnce smehlja z jasnega neba, a potem se zopet nepričakovano ulije ledena ploha, tedaj se bojite za Vašo nežno kožo. Ali to so prav nepotrebne skrbi! Elida Creme de chaque heure varuje in neguje Vašo kožo in pokrije obraz in roke s povsem fino skoraj nevidljivo kopreno. Potem naj bo zunaj še tako nestanovitno vreme — Vaša koža ostane nedotaknjena, vedno enako plemenita in nežna — kajti Elida Creme de chaque heure jo varuje in neguje.

ELIDA
CREME DE CHAQUE HEURE